

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Analýza Integrovaného záchranného systému ČR

Jana Zemanová

**Diplomová práce
2014**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jana Zemanová**
Osobní číslo: **E110127**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Regionální rozvoj: Bezpečnost regionu**
Název tématu: **Analýza Integrovaného záchranného systému ČR**
Zadávající katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Práce v první části obecně popisuje funkce integrovaného záchranného systému. V další části je popsán Integrovaný záchranný systém ČR s vyvozením základních parametrů jeho funkce. Následně je provedena analýza funkce IZS ČR s vyvozením příslušných hlavních poznatků a doporučení.

Zásady:

- IZS obecně.
- Popis IZS ČR.
- Hlavní ukazatelé funkce IZS v ČR.
- Analýza činnosti IZS v ČR.
- Hlavní poznatky a doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

COTE, E. Organizing for fire and rescue services: a special edition of the Fire protection handbook. Quincy, Mass.: National Fire Protection Association, 2003, 589 s. ISBN 08-776-5577-4.

KROUPA, M., ŘÍHA, M. Integrovaný záchranný systém. 3. aktualizované vydání. Praha: Armex, 2008. ISBN 978-80-86795-59-1.

SCHELLE, K., SVOBODA, I., SCHELLEOVÁ I., VIČAR, R. Grundzüge des Verwaltungsrechts und der tschechischen öffentlichen Verwaltung. München: Grin, 2011. ISBN 978-3-656-06251-6.

SKALSKÁ, K., HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: Modul I. Praha: Ministerstvo vnitra - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.

SMETANA, M., KRATOCHVÍLOVÁ, D. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007. ISBN 978-80-7368-337-5.

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Radim Roudný, CSc.

Ústav regionálních a bezpečnostních věd

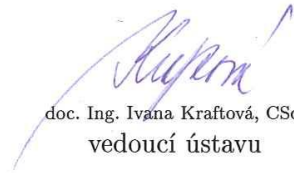
Datum zadání diplomové práce: **1. října 2013**

Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2014**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2014

Jana Zemanová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce doc. Ing. Radim Roudný, CSc. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování diplomové práce. Také bych chtěla poděkovat rodině, přátelům a kolegům za podporu a shovívavost.

ANOTACE

Tato práce bude sloužit pro lepší pochopení Integrovaného záchranného systému České republiky a jeho funkce jak obecně, tak se zaměřením na Královéhradecký kraj. Měla by pomoci úspěšně se vnořit do problematiky tísňového volání a Integrovaného záchranného systému jako celku. Rozsah práce koresponduje s danou osnovou.

KLÍČOVÁ SLOVA

integrováný záchranný systém, tísňové volání, mimořádná událost, Královéhradecký kraj

TITLE

Analysis of the Integrated Rescue System of the Czech Republic

ANNOTATION

This diploma thesis will be used for better understanding of Integrated Rescue System, its function as generally in the Czech Republic so focused on the Hradec Králové region. It should help to get the knowledge about distress calls and Integrated Rescue System as a whole. The extent of the thesis is in accordance with the determined basic points.

KEYWORDS

integrated rescue system, distress call, extraordinary event, The Hradec Králové region

OBSAH

ÚVOD	12
1 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM OBECNĚ	14
1.1 VZNIK A VÝVOJ INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	14
2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM ČR	17
2.1 VYMEZENÍ INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU ČR A POJMY	17
2.1.1 <i>Pojmy IZS</i>	17
2.1.2 <i>Úloha IZS</i>	18
2.2 ZÁKLADNÍ SLOŽKY IZS	19
2.2.1 <i>Hasičský záchranný sbor</i>	19
2.2.2 <i>Jednotky požární ochrany</i>	20
2.2.3 <i>Zdravotnická záchranná služba</i>	21
2.2.4 <i>Policie České republiky</i>	23
2.3 OSTATNÍ SLOŽKY IZS	24
2.3.1 <i>Armáda České republiky</i>	25
2.3.2 <i>Občanská sdružení hasičů</i>	25
2.3.3 <i>Český červený kříž</i>	26
2.3.4 <i>Zařízení civilní ochrany</i>	27
3 LINKY TÍŠŇOVÉ VOLÁNÍ.....	29
3.1 KDY VOLAT NA TÍŠŇOVOU LINKU	29
3.2 KDY NEVOLAT NA TÍŠŇOVOU LINKU	30
3.3 JAK VOLAT NA TÍŠŇOVOU LINKU	31
3.4 LINKA 112	31
3.4.1 <i>Centra tísňového volání</i>	33
3.4.2 <i>Kdy volat linku 112</i>	34
3.4.3 <i>Kdy nevolat linku 112</i>	34
3.4.4 <i>Jak volat linku 112</i>	35
3.5 LINKA 150	35
3.5.1 <i>Kdy volat linku 150</i>	35
3.6 LINKA 155	36
3.6.1 <i>Kdy volat linku 155</i>	36
3.7 LINKA 158	36
3.7.1 <i>Kdy volat linku 158</i>	37
3.8 LINKA 156	37
3.8.1 <i>Kdy volat na linku 156</i>	37
4 TYPOVÁ ČINNOST SLOŽEK IZS PŘI SPOLEČNÉM ZÁSAHU	38
4.1 ČINNOSTI SLOŽEK IZS PŘI SPOLEČNÉM ZÁSAHU U DOPRAVNÍ NEHODY	38
4.1.1 <i>Společná ustanovení</i>	38
4.1.2 <i>Úkoly operačních středisek složek IZS</i>	40
4.1.3 <i>Úkoly a činnost Policie České republiky</i>	42
4.1.4 <i>Úkoly a činnosti sil a prostředků jednotek požární ochrany</i>	44
4.1.5 <i>Úkoly a činnost ZZS včetně letecké záchranné služby při dopravní nehodě</i>	44
4.1.6 <i>Činnosti a úkoly správce komunikace při dopravní nehodě</i>	45
5 KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	47
5.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE	47
5.2 GEOGRAFICKÉ ÚDAJE	47
5.3 DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE	48
5.4 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA	49
6 ANALÝZA VÝKONU HZS	51
6.1 PŘEHLED MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ SE ZÁSAHY JPO	51
6.2 POČET ZACHRÁNĚNÝCH OSOB	53
6.3 POŽÁRY	53
6.4 DOPRAVNÍ NEHODY	54

6.5	ŽIVELNÍ POHROMY	55
6.6	ÚNIK NEBEZPEČNÝCH LÁTEK	56
6.7	TECHNICKÉ HAVÁRIE	56
6.8	RADIČNÍ NEHODY A HAVÁRIE	57
6.9	OSTATNÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	58
6.10	PLANÉ POPLACHY	58
7	ANALÝZA TÍŠŇOVÉHO VOLÁNÍ NA LINKY 150 A 112 V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI	59
7.1	VÝVOJ POČTU HOVORŮ TELEFONNÍCH CENTER TÍŠŇOVÉHO VOLÁNÍ HZS ČR	59
7.2	ANALÝZA TÍŠŇOVÉHO VOLÁNÍ NA LINKY 150 A 112 V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI	59
7.3	ANALÝZA TÍŠŇOVÉHO VOLÁNÍ NA POČET OBYVATEL V LETECH 2002 - 2012	61
7.3.1	<i>Vývoj počtu obyvatel v ČR a Královéhradeckém kraji v letech 2002 – 2012 v tis. obyvatel</i>	<i>61</i>
7.3.2	<i>Vývoj počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v období 2006 – 2012 v ČR</i>	<i>63</i>
7.3.3	<i>Vývoj počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v období 2006 – 2012 v Královéhradeckém kraji</i>	<i>64</i>
7.4	ANALÝZA POČTU ZÁSAHŮ JPO V JEDNOTLIVÝCH OKRESECH KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE V ZÁVISLOSTI NA POČTU TÍŠŇOVÉHO VOLÁNÍ V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI V OBDOBÍ 2006 – 2013	64
7.4.1	<i>Okres Hradec Králové</i>	<i>64</i>
7.4.2	<i>Okres Jičín</i>	<i>65</i>
7.4.3	<i>Okres Náchod</i>	<i>66</i>
7.4.4	<i>Okres Rychnov nad Kněžnou</i>	<i>66</i>
7.4.5	<i>Okres Trutnov</i>	<i>67</i>
8	HLAVNÍ POZNATKY A DOPORUČENÍ	68
	ZÁVĚR	71
	POUŽITÁ LITERATURA	73

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Základní tabulka plošného pokrytí jednotkami požární ochrany	21
Tabulka 2: Přehled stanovišť LZS v ČR	23
Tabulka 3: Základní údaje o Královéhradeckém kraji	47
Tabulka 4: Jednotlivé typy mimořádných událostí se zásahy JPO (počet)	52
Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatel v ČR a Královéhradeckém kraji v letech 2002 – 2012 (v tis. obyvatel)	62

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Základní a ostatní složky IZS	18
Obrázek 2: Znak Hasičského záchranného sboru	19
Obrázek 3: Znak Zdravotnické záchranné služby	22
Obrázek 4: Znak Policie ČR	24
Obrázek 5: Znak Armády ČR	25
Obrázek 6: Znak Českého červeného kříže	26
Obrázek 7: Schéma organizační struktury ČČK	27
Obrázek 8: Čísla tísňového volání	29
Obrázek 9: Graf vývoje volání na číslo 112 v letech 2009 - 2013	32
Obrázek 10: Centra tísňového volání	33
Obrázek 11: Graf poměru volání na tísňovou linku v cizích jazycích	34
Obrázek 12: Znázornění Královéhradeckého kraje	48
Obrázek 13: Administrativní členění Královéhradeckého kraje	48
Obrázek 14: Graf znázornění podílu rozlohy okresů v % v Královéhradeckém kraji	49
Obrázek 15: Zaměstnanost v hospodářství kraje v roce 2012	50
Obrázek 16: Graf porovnávající jednotlivé druhy událostí se zásahy JPO v období 2008 – 2013	52
Obrázek 17: Graf znázorňující vývoj počtu zachráněných a evakuovaných osob v období 2008 – 2013	53
Obrázek 18: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u požárů v období 2008 – 2013	53
Obrázek 19: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u dopravních nehod v období 2008 – 2013	54
Obrázek 20: Mapa znázorňující podíl zásahu JPO na celkovém počtu dopravních nehod v období 2010 – 2013	54
Obrázek 21: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u živelních pohrom v období 2008 – 2013	55
Obrázek 22: Mapa znázorňující převažující typ zásahů JPO u živelních pohrom v období 2010 – 2013	56
Obrázek 23: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u mimořádných událostí způsobených únikem nebezpečných látek v období 2008 – 2013	56
Obrázek 24: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u technických havárií v období 2008 – 2013	57
Obrázek 25: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u radiálních nehod a havárií v období 2008 – 2013	57
Obrázek 26: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u ostatních mimořádných událostí v období 2008 – 2013	58
Obrázek 27: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u planých poplachů v období 2008 – 2013	58
Obrázek 28: Graf znázorňující vývoj počtu hovorů telefonních center tísňového volání HZS ČR v období 2008 – 2013	59

Obrázek 29: Graf znázorňující počet volání na linky 150 a 112 v období od roku 2008 – 2013 v Královéhradeckém kraji	60
Obrázek 30: Graf znázorňující poměr počtu volání na linku 150 a 112.....	60
Obrázek 31: Graf znázorňující závislost počtu vzniklých mimořádných událostí a počtu tísňových volání.....	61
Obrázek 32: Graf vývoje počtu obyvatel v ČR v období 2002 – 2012	62
Obrázek 33: Graf vývoje počtu obyvatel v Královéhradeckém kraji v období 2002 - 2012 ...	63
Obrázek 34 Graf vývoje počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v ČR v období 2006 – 2012	63
Obrázek 35: Graf vývoje počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2012	64
Obrázek 36: Graf vývoje počtu zásahů JPO v okrese Hradec Králové v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2013.....	65
Obrázek 37: Graf vývoje počtu zásahů JPO v okrese Jičín v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2013	65
Obrázek 38: Graf vývoje počtu zásahů JPO v okrese Náchod v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2013	66
Obrázek 39: Graf vývoje počtu zásahů JPO v okrese Rychnov nad Kněžnou v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2013.....	67
Obrázek 40: Graf vývoje počtu zásahů JPO v okrese Trutnov v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2013	67

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČČK	Český červený kříž
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DN	Dopravní nehody
EU	Evropská unie
FES	Fakulta ekonomicko-správní
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor ČR
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
KHK	Královéhradecký kraj
MU	Mimořádná událost
OMU	Ostatní mimořádné události
OPIS	Operační a informační středisko
PČR	Policie ČR
PNP	Přednemocniční lékařská péče
PO	Požární ochrana
PP	Plané poplachy
RLP	Rychlá lékařská pomoc
RN	Radiační nehody
RV	Rendez vous
RZP	Rychlá zdravotnická pomoc
Sb.	Sbírka zákonů
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
TH	Technické havárie
ÚNCHL	Únik nebezpečných chemických látek
ÚNL	Únik nebezpečné látky
ZZS	Zdravotnická záchranná služba
ŽP	Živelní pohromy

ÚVOD

Téměř každý člověk se ve svém životě setká s potřebou pomoci některé složky Integrovaného záchranného systému. Již od útlého věku jsou dětem v České republice prezentována telefonní čísla 150 – Hasičský záchranný sbor, 155 – Zdravotnická záchranná služba, 158 – Policie České republiky, 156 – Obecní (městská) policie a v neposlední řadě jednotná evropská linka tísňového volání 112. Tyto linky by tedy měl znát každý občan České republiky. Ve stresových situacích se může stát, že si člověk v tísni tísňové linky splete a dovolá se jinam, než zamýšlel. Tísňové linky jsou ale vzájemně propojeny a není tedy problém daný hovor přepojit, nicméně se tak prodlužuje doba možné pomoci. Právě z důvodu co nejrychlejší možné pomoci je tak důležité znát jednotlivé linky tísňového volání.

Diplomová práce se zabývá analýzou uskutečněných hovorů na tísňové linky 150 a 112. Teoretická část uvádí obecnou charakteristiku integrovaného záchranného systému a jeho vznik v České republice, definuje základní pojmy a charakterizuje jednotlivé složky Integrovaného záchranného systému. V další části práce jsou vymezeny skutečnosti, kdy je důležité zavolat na tísňovou linku, kdy na ni naopak nevolat a jak daný telefonát probíhá. Jsou zde definovány také jednotlivé linky tísňového volání. Cílem této části práce je ucelit poznatky o Integrovaném záchranném systému v České republice a jednotlivých tísňových linkách zde užívaných a provozovaných. Čtvrtá kapitola je věnována typové činnosti jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému při společném zásahu u fiktivní dopravní nehody. Tato kapitola podává náhled do činnosti jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému a společných činností při zásahu. V následující kapitole jsou uvedeny základní informace o Královéhradeckém kraji, které mají blíže specifikovat oblast, pro kterou je provedena analýza. Předposlední kapitola se zabývá analýzou výkonu Hasičského záchranného sboru v letech 2008 až 2013. Je zde uveden vývoj počtu zásahů u jednotlivých typů mimořádných událostí ve sledovaném období.

Hlavní částí diplomové práce je analýza tísňového volání na tísňové linky 150 a 112 v Královéhradeckém kraji. Zaměření na analýzu tísňového volání bylo zvoleno především z důvodu důležitosti tísňových linek a Integrovaného záchranného systému obecně. V první části kapitoly je uveden vývoj počtu hovorů telefonních center tísňového volání Hasičského záchranného sboru ČR v letech 2008 až 2013. Dále je analyzován vývoj počtu obyvatel v České republice a Královéhradeckém kraji v letech 2002 až 2012. Poté následuje analýza vývoje počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v České republice a následně v Královéhradeckém kraji v letech 2006 až 2012. Kapitulu uzavírá analýza počtu zásahů

Jednotek požární ochrany v jednotlivých okresech Královéhradeckého kraje v závislosti na počtu tísňového volání v Královéhradeckém kraji v letech 2006 až 2013.

V teoretické části bude využita metoda aktivního průzkumu literatury a legislativy ČR, která souvisí s danou problematikou, díky které budou shromážděny potřebné informace o daném tématu. V praktické části bude využita regresní analýza a induktivní metoda, díky které budou shromážděna data poskytnutá Hasičským záchranným sborem a Českým statistickým úřadem včetně dat vyhledaných v odborné literatuře nebo na internetu.

Cílem diplomové práce je:

- obecně popsat jednotlivé složky integrovaného záchranného systému a vytvořit náhled do činností jednotlivých složek při společném zásahu,
- vytvořit strukturovaný přehled jednotlivých tísňových linek a určit, kdy a na jakou linku zavolat,
- analyzovat výkon Hasičského záchranného sboru a zjistit, jaký je trend vývoje zásahů,
- provést analýzu tísňového volání na tísňové linky 150 a 112 v Královéhradeckém kraji.

1 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM OBECNĚ

Cílem této kapitoly je definovat integrovaný záchranný systém obecně a vytvořit náhled do jeho historie. Kapitola je ukončena vymezením základní legislativy Integrovaného záchranného systému.

1.1 Vznik a vývoj integrovaného záchranného systému

„Integrovaný záchranný systém je určen pro koordinaci záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech včetně havárií a živelních pohrom. Je jím naplňováno ústavní právo občana na pomoc při ohrožení zdraví nebo života.“[11]

„Integrovaný záchranný systém je efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události.“[32]

Integrovaný záchranný systém tedy není institucí ani organizací, nýbrž systémem, který vznikl z potřeby každodenní činnosti záchranářů, a je součástí systému pro zajištění vnitřní bezpečnosti státu. [11]

V 90. letech minulého století nastaly masivní společenské změny, díky kterým se začal rychle rozvíjet motorismus. Zdvojnásobil se počet vozidel, čímž se radikálně zvýšil i počet dopravních nehod. Policie ČR v této době řešila nehody pouze výlučně a byla plně zaměstnána více než čtyřnásobným nárůstem trestné činnosti. V Armádě ČR došlo ke snižování početních stavů, čímž se snížila i kapacita pomoci při velkých živelních pohromách a průmyslových haváriích. Poklesl zájem o činnost v tradičních sdruženích občanů, počty dobrovolných záchranářů a téměř zanikla zdravotnická sdružení Červeného kříže. Díky zákonu o požární ochraně zůstala téměř nedotčena Sdružení dobrovolných hasičů obce a dobrovolní hasiči tak zůstali nejpočetnější základnou pro řešení mimořádných událostí. Zákon o požární ochraně totiž každé obci ukládá povinnost zřídit jednotku SDH obce.[11]

Profesionalizací hasičů bylo docíleno pokrytí nejen boje s požáry, ale také záchranných prací. Integrovaný záchranný systém vznikl díky potřebě spolupráce hasičů se specialisty. „Zpočátku jen na základě usnesení vlády č. 246 v roce 1993, později zákon o okresních úřadech stanovil povinnost organizovat IZS prostřednictvím havarijních komisí okresů. To se naplňovalo s různou intenzitou a kvalitou až do katastrofálních povodní na Moravě v roce 1997. Diametrální rozdíly ve zvládnutí dopadů povodně mezi okresy, které měly

funkční havarijní komise a ostatními okresy, spolu s vynikajícími výkony hasičů zaznamenaly zelenou pro princip IZS ustavení Hasičského záchranného sboru ČR jako gestora IZS, což bylo završeno v roce 2000 schválením zákona o HZS ČR a zákona o IZS.[11]

„Na přelomu 20. a 21. století byla v České republice realizována myšlenka soustředit (= integrovat) zmíněné služby do jednotného celku, který by v duchu jednotného postupu působil při likvidacích neštěstí, ať při požárech, povodních, dopravních nehodách, provozních haváriích či přírodních katastrofách. Myšlenka byla realizována vznikem Integrovaného záchranného systému. Protože to nebylo možné realizovat jednoduchým nařízením a instituce tohoto systému se dotýkala řady bezpečnostních a záchranných složek, bylo nezbytné vytvořit pro ni právní podklad. Den 9. srpna 2000 lze označit za vskutku historické datum, protože tehdy vyšlo ve Sbírce zákonů celkem pět nových předpisů, označovaných někdy jako "balík bezpečnostních zákonů". Jedná se o tyto zákony[19]:“

- zákon č.237/2000 Sb., kterým se mění zákon č.133/85 Sb. o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů (pro přehlednost bylo zákonu o požární ochraně ponecháno původní číslo 133),
- zákon č.238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů,
- zákon č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (IZS) a o změně některých zákonů,
- zákon č.240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon),
- zákon č.241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

„Mezi základní právní předpisy IZS řadíme[6]:“

- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky 429/2003,
- vyhláška č.380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva,
- nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů

vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění nařízení vlády č. 527/2002 Sb.,

- směrnice Ministerstva vnitra ze dne 8. října 2004 č.j.: PO-365/IZS-2004, kterou se stanoví jednotná pravidla organizačního uspořádání krizového štábu kraje a obce, jeho uvedení do pohotovosti, vedení dokumentace a některé další podrobnosti.

2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM ČR

Cílem této kapitoly je vytvořit náhled do problematiky Integrovaného záchranného systému České republiky a vymezit základní pojmy, se kterými integrovaný záchranný systém pracuje. Dále je zde uvedena úloha Integrovaného záchranného systému a jsou definovány jednotlivé složky Integrovaného záchranného systému.

2.1 Vymezení Integrovaného záchranného systému ČR a pojmy

Integrovaný záchranný systém, jeho složky a jejich působnost jsou vymezeny Zákonem č. 239/2000 Sb., pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis. Dále jsou tímto zákonem vymezeny „působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů státních samosprávních celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu (tzv. krizové stavy). [44]“

2.1.1 Pojmy IZS

Prvním pojmem vymezeným Zákonem č. 239/2000 Sb. je **integrováný záchranný systém**, kterým se rozumí „koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a provádění záchranných a likvidačních prací“. Druhým pojmem je **mimořádná událost**. Tou se rozumí „škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také haváriemi, které ohrožují život, zdraví, majetek a životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“. **Záchranné práce** jsou vymezeny jako „činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí a vedoucí k přerušení jejich příčin. **Likvidační práce** jsou „činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí“.¹ **Ochranou obyvatelstva** se rozumí „plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku“. **Zařízení civilní ochrany** bez právní subjektivity je „součástí právnické osoby nebo obce určené k ochraně obyvatelstva. Tvoří je zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody a věcné prostředky“. **Věcnou pomocí** se rozumí „poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce. Dále se věcnou pomocí rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo vědomím

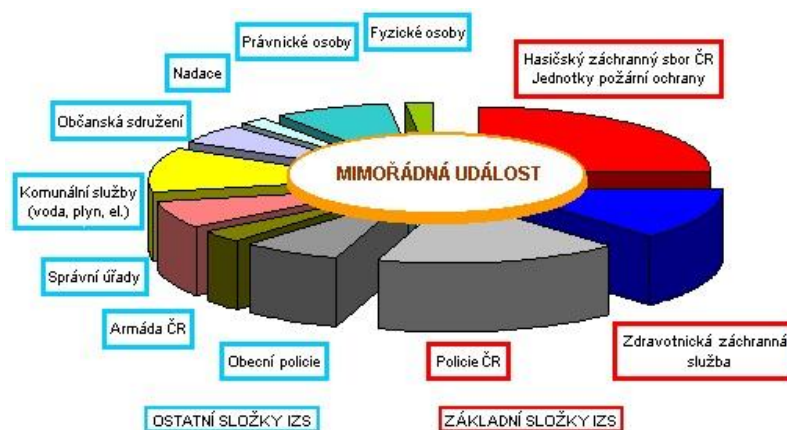
¹ Likvidačními pracemi prováděnými IZS není odstranění všech následků mimořádné události, ale pouze takové, které dále neohrožují, a je zajištěn, byť nouzově, běžný chod života.

velitele zásahu, starosty obce nebo hejtmana kraje“. **Osobní pomocí** je „činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. Osobní pomocí se dále rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, starosty obce nebo hejtmana kraje“.[44]

2.1.2 Úloha IZS

„IZS v současné podobě představuje právně vymezený, otevřený systém koordinace a spolupráce jeho zákonem stanovených složek určený k přípravě na vznik mimořádné události a k provádění preventivních, záchranných, likvidačních a obnovovacích prací. Je jednou z nejdůležitějších součástí krizového řízení České republiky. Cílem vytvoření IZS je jednak snaha po dosažení propojení řídicích, koordinačních a výkonných funkcí při řešení mimořádné události a také vymezení systému do postavení, které odpovídá jeho úkolům stanoveným zákonem. Je hlavním realizačním nástrojem pro řešení mimořádné události. Podstata jeho integrace spočívá ve spojení materiálních a lidských zdrojů a právních ustanovení především za účelem organizace záchranných a likvidačních prací s cílem jejich co nejúčinnějšího a nejehospodárnějšího využití.“[15] „IZS tedy není organizací v podobě instituce, ale především vyjádřením pravidel spolupráce, i když určité orgány, které zajišťují koordinaci má a mít musí.“[24]

Do IZS se začleňují složky, které jsou rozdělené na základní a ostatní.[13] „Působením základních a ostatních složek v IZS není dotčeno jejich postavení a úkoly stanovené zvláštními právními předpisy.“²[1]

Obrázek 1: Základní a ostatní složky IZS

Zdroj: [23]

² Například oborovými zákony: zákon 273/2008 Sb., o Policii České republiky, zákon 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, zákon 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě.

2.2 Základní složky IZS

Do základních složek IZS patří Hasičský záchranný sbor ČR a ostatní jednotky požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie ČR. [13] „Základní složky zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události a za tímto účelem rozmisťují své síly a prostředky po celém území České republiky (plošné pokrytí).“[3]

„V případě, že obec má již zřízenou jednotku sboru dobrovolných hasičů (dále jen JSDH), která je začleněná do plošného pokrytí území kraje, je tato jednotka také řazena do základní složky IZS.“[11]

2.2.1 Hasičský záchranný sbor

„Základním posláním Hasičského záchranného sboru ČR je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, ať již se jedná o živelní pohromy, průmyslové havárie či teroristické útoky.“[20] Dále organizuje integrovaný záchranný systém a podílí se na havarijním a krizovém plánování.[5]

Obrázek 2: Znak Hasičského záchranného sboru

Zdroj: [20]

Hasičský záchranný sbor ČR koordinuje postupy při přípravě na mimořádné události a zároveň provádí záchranné a likvidační práce. Při plnění těchto činností spolupracuje s dalšími orgány, kterými jsou[5]:

- ostatní složky IZS,
- správní úřady a jiné státní orgány,
- orgány samosprávy,
- právnické a fyzické osoby,
- neziskové organizace a sdružení občanů.

V roce 2001 došlo ke sloučení Hasičského záchranného sboru ČR s Hlavním úřadem civilní ochrany, a od této doby se HZS ČR zabývá též ochranou obyvatelstva, především varování, ukrytí, evakuaci a nouzové přežití.[5]

Hasičský záchranný sbor se skládá s Generálního ředitelství HZS ČR, které je součástí Ministerstva vnitra, a dále ze 14 hasičských záchranných sborů krajů, které je řízeno Generálním ředitelstvím HZS ČR. Hlavními úkoly HZS kraje je usměrnit IZS na úrovni kraje, zpracovávat poplachový plán IZS kraje a řídit výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí IZS kraje. Také organizuje instruktáže a školení k přípravě složek IZS zaměřené na jejich vzájemnou součinnost a plní úkoly operačního a informačního střediska IZS. Dalšími součástmi Generálního ředitelství HZS ČR jsou také vzdělávací, technická a účelová zařízení, jimiž jsou například školy požární ochrany a institut ochrany obyvatelstva.[9]

2.2.2 Jednotky požární ochrany

Jednotky požární ochrany (JPO) slouží jako represivní i preventivní nástroj proti požárům, živelním pohromám a jiným mimořádným událostem. Jejich úkolem je likvidovat požár a provést pouze nutná opatření k odstranění bezprostřední hrozby ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí. Jejich úkolem není činit veškerá opatření vedoucí k likvidaci živelních pohrom a jiných mimořádných událostí.[3]

Jednotky požární ochrany jsou zařazeny do plošného pokrytí území kraje a jsou zařazeny do Požárního poplachového plánu kraje. Většinou se jedná o jednotky Sboru dobrovolných hasičů obcí (SDH obcí), jejichž poslání je stejné jako poslání jednotek HZS krajů. SDH obce je zřízena obcí, která zajišťuje uzavření dohody o členství s členy výjezdové jednotky. Jednotka musí splňovat požadavek akceschopnosti, který zahrnuje akceschopnost organizační (splněním minimálního požadovaného početního stavu), odbornou (splněním základní a cyklické odborné přípravy vybraných funkcí) a technickou (splněním vybavenosti technikou a věcnými prostředky).[9]

Z hlediska plošného pokrytí se JPO dělí na 6 kategorií. Jednotky s územní působností, které zasahují i mimo území svého zřizovatele jsou označeny římskými číslicemi I-III. Jednotky s místní působností, které zasahují pouze na území svého zřizovatele, jsou označeny římskými číslicemi IV-VI.[1] „Jsou to jednotky[3]:“

- JPO I – jednotka HZS (profesionálové) s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace,

- JPO II – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace,
- JPO III – jednotka sboru dobrovolných hasičů s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace,
- JPO IV – jednotka hasičského záchranného sboru podniku,
- JPO V – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně,
- JPO VI – jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku.

„Princip plošného pokrytí spočívá v tom, že vnitřní organizace a vybavení jednotek PO včetně dislokace jednotlivých druhů a kategorií jednotek požární ochrany musí být volena tak, aby území obce bylo podle stupně nebezpečí zabezpečeno požadovaným množstvím sil a prostředků při splnění požadované doby jejich dojezdu na místo zásahu podle základní tabulky plošného pokrytí.“[4] Následující tabulkou je stanoven počet jednotek PO potřebných pro zásah a doba jejich dojezdu na místo.

Tabulka 1: Základní tabulka plošného pokrytí jednotkami požární ochrany

Stupeň nebezpečí objektu	Kategorie nebezpečí objektu	Doba dojezdu, množství sil a prostředků jednotek PO na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 minut, další 1 JPO do 10 minut
	B	1 JPO do 7 minut, další 2 JPO do 10 minut
II	A	2 JPO do 10 minut, další 1 JPO do 15 minut
	B	1 JPO do 10 minut, další 2 JPO do 15 minut
III	A	2 JPO do 15 minut, další 1 JPO do 20 minut
	B	1 JPO do 15 minut, další 2 JPO do 20 minut
IV	A	1 JPO do 20 minut, další 2 JPO do 25 minut

Zdroj:[4]

2.2.3 Zdravotnická záchranná služba

„Zdravotnická záchranná služba je definována jako zdravotní služba, v jejímž rámci je na základě tísňové výzvy poskytována zejména přednemocniční neodkladná péče osobám

se závažným postižením zdraví, nebo v přímém ohrožení života.“[7] Tvoří ji 14 územních středisek ZZS, která jsou umístěna v jednotlivých krajích a v hl. m. Praha. Součástí těchto středisek jsou také okresní střediska ZZS. Zdravotnická záchranná služba nemá centrální systém řízení a neexistuje zatím samostatný zákon o její činnosti. Je zřizována a řízena jednotlivými kraji a hlavním městem Praha.[3]

Obrázek 3: Znak Zdravotnické záchranné služby

Zdroj:[22]

K podpoře plnění definice činnosti ZZS je vytvořena síť zařízení a pracovišť ZZS s výjezdovými skupinami. Ty se dělí do 4 kategorií[9]:

- rychlá lékařská pomoc (RLP),
- rychlá zdravotnická pomoc (RZP),
- doprava raněných a nemocných v podmínkách neodkladné péče.

Rychlou lékařskou pomocí se rozumí zdravotnický tým včetně lékaře, který využívá speciální zdravotnické mobilní prostředky. U rychlé zdravotnické pomoci není nutná přítomnost lékaře. Zdravotnický tým zabezpečuje neodkladnou zdravotní péči a používá též speciální zdravotnické mobilní prostředky. Doprava raněných a nemocných v podmínkách neodkladné péče je zajišťována zdravotnickými týmy, které ovládají zásady tzv. zajištěného transportu, a používá prostředky určené pro dopravu nemocných.[9]

Přednemocniční neodkladná péče (dále jen PNP) je péče o postižené vykonaná na místě jejich úrazu nebo náhlého onemocnění, nebo v průběhu jejich transportu, pokud je nutné další odborné vyšetření a při předání do zdravotnického zařízení. Poskytuje se ve stavech, které bezprostředně ohrožují život postiženého, mohou bez poskytnutí rychlé odborné pomoci způsobit trvalé následky, mohou vést v důsledku prohloubení chorobných změn k náhlé smrti, působí utrpení a bolest nebo působí změny chování a jednání, které mohou ohrozit postiženého nebo jeho okolí. PNP poskytují rychlá zdravotnická pomoc, rychlá lékařská pomoc, letecká záchranná služba a rychlá lékařská pomoc v setkávacím systému.[12]

„Systém ZZS je organizován tak, aby jeho kterýkoli prvek mohl poskytnout pomoc přímo na místě do 15 min. od přijetí oznámení. Tísňové číslo 155 je v každém kraji směrováno do příslušného územního střediska, které má úplný přehled o pohybu všech výjezdových skupin v kraji, a to pak rozhodne, které okresní středisko zabezpečí výjezd do místa události.“[3]

Součástí většiny územních středisek ZZS je letecká záchranná služba, která poskytne rychlou přednemocniční neodkladnou péči a dopravu do nejbližšího vhodného zdravotnického zařízení.[15] Letecká záchranná služba využívá vrtulníky, jejichž posádkou je pilot, lékař a zdravotnický záchranář.[8] V roce 2013 bylo evidováno 10 stanovišť letecké záchranné služby, které pokrývaly téměř celé území České republiky. Každé stanoviště má akční rádius přibližně 70 km. Do některých částí území pokrytí letecké záchranné služby nedosahuje, ve středních Čechách naopak dochází ke značnému překrytí.[8] „Operační řízení vrtulníků LZS spadá pod zdravotnické operační středisko příslušného kraje, ve kterém se nachází stanoviště LZS. Zdravotnická operační střediska Karlovarského, Pardubického a Zlínského kraje oslovují okolní kraje s žádostí o vzlet vrtulníku LZS.“[8]

Tabulka 2: Přehled stanovišť LZS v ČR

Volací znak	Místo	Provozovatel
Kryštof 01	Praha-Ruzyně	Policie ČR
Kryštof 04	Brno	Alfa-Helicopter, spol. s r.o.
Kryštof 05	Ostrava	DSA a.s. (Delta System-Air)
Kryštof 06	Hradec Králové	DSA a.s. (Delta System-Air)
Kryštof 07	Plzeň-Líně	Armáda ČR
Kryštof 09	Olomouc	Alfa-Helicopter, spol. s r.o.
Kryštof 12	Jihlava	Alfa-Helicopter, spol. s r.o.
Kryštof 13	Hosín-České Budějovice	Alfa-Helicopter, spol. s r.o.
Kryštof 15	Ústí nad Labem	DSA a.s. (Delta System-Air)
Kryštof 18	Liberec	DSA a.s. (Delta System-Air)

Zdroj [8]

2.2.4 Policie České republiky

„Výkonným orgánem státní moci v oblasti bezpečnosti občanů, ochrany majetku a veřejného pořádku je Policie České republiky. Její úkoly, organizace a oprávnění jsou řešeny zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.“[3] Policie České republiky je centrálně řízená organizace Policejním prezidiem České republiky a je podřízená ministerstvu vnitra.

Tvoří ji tedy[33]:

- policejní prezidium,
- útvary s celostátní působností,
- krajská ředitelství policie,
- útvary zřízené v rámci krajských ředitelství.

Obrázek 4: Znak Policie ČR

Zdroj: [33]

„Zákon zřizuje 14 krajských ředitelství policie. Jejich územní obvody se shodují s územními obvody 14 krajů České republiky. Úkoly Policie České republiky plní 47 000 policistů a 11 000 zaměstnanců policie.“[13]

„V Policii ČR působí služba pořádkové policie, služba kriminální policie, služba dopravní policie, služba správních činností, ochranná služba, služba policie pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestné činnosti, služba cizinecké a pohraniční policie, služba rychlého nasazení, služba železniční policie a letecká služba.[15]

Při mimořádných událostech v rámci systému IZS má Policie ČR za úkol zabezpečit uzavření zájmových prostor a regulovat vstup a opuštění těchto prostor, regulovat dopravu v prostoru mimořádné události, plnit úkoly, související s identifikací zemřelých, šetřit okolnosti vzniku mimořádné situace k objasnění příčin jejího vzniku, řešit ochranu a zabezpečení majetku a eliminovat kriminální činnosti při vzniku mimořádné situace a v neposlední řadě plnit další úkoly podle pokynu velitele zásahu nebo řídicí složky IZS.[3]

„Policie ČR vytváří potřebný prostor pro činnost zdravotních a hasičských „záchranářů“.“[9]

2.3 Ostatní složky IZS

Do ostatních složek IZS patří vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil (Armáda ČR a Hradní stráž), ostatní ozbrojené bezpečnostní a záchranné sbory, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby a neziskové organizace a sdružení občanů se záchranářským

zaměřením.[13] „Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání na základě uzavřených dohod. V době krizových stavů se stávají ostatními složkami IZS také poskytovatelé akutní lůžkové péče, kteří mají zřízen urgentní příjem.“[1]

2.3.1 Armáda České republiky

„Armáda České republiky je hlavní složkou ozbrojených sil České republiky, které dále tvoří Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Vrchním velitelem ozbrojených sil České republiky je prezident republiky. Hlavním posláním ozbrojených sil České republiky je zabezpečení obrany území ČR s využitím zásad kolektivní obrany dle článku 5 Washingtonské úmluvy. Armáda České republiky je zapojena do integrované vojenské struktury NATO, do systému obranného operačního a civilního nouzového plánování, do procedurálních a organizačních aspektů jaderných konzultací a do společných cvičení a operací.“[16]

Obrázek 5: Znak Armády ČR

Zdroj: [16]

V souvislosti s posílením složek IZS je funkce AČR při rozsáhlých mimořádných událostech a krizích významná a nezastupitelná. AČR při záchranných pracích pomáhá nasazením sil a techniky, dále pomáhá při logistickém zabezpečení a při zajištění veřejného pořádku a ochraně objektů. [3]

V rámci 15. ženijní brigády jsou v Armádě ČR organizačně začleněny dvě samostatné záchranné roty – v Rakovníku a Olomouci. Dále jsou využívány speciálně zaměřené jednotky armády, a to podle konkrétní situace. Jsou to například protichemické jednotky, ženijní jednotky s příslušnou technikou a jednotky disponující vzdušnými prostředky.[3]

2.3.2 Občanská sdružení hasičů

Občanská sdružení hasičů při plnění úkolů na úseku požární ochrany. Jedná se zejména o pomoc vyhledávat členy jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí, podílení se na odborné

přípravě členů jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí, podílení se se souhlasem vlastníka na provádění údržby, oprav požární techniky, věcných prostředků požární techniky a objektů požární ochrany, včetně vodních zdrojů, podílení se na činnosti směřující k předcházení požárům, zejména na preventivně výchovné činnosti mezi občany a mládeží a podílení se na ediční a publikační činnosti a na dokumentaci historie požární ochrany a hasičstva. Jedná se například o Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Česká hasičská jednota, Moravská hasičská Jednota. [3]

2.3.3 Český červený kříž

„Český červený kříž (ČČK) je humanitární společností působící na celém území České republiky a existuje ze zákona. Je státem uznanou národní společností Červeného kříže ve smyslu mezinárodního práva. Z hlediska vnitrostátního práva je spolkem. Působí zejména v oblasti humanitární, sociální, zdravotní a zdravotně-výchovné.“[27]

„Jeho poslání je v souladu s ustanoveními Ženevských úmluv předcházet a zmírňovat utrpení, chránit zdraví a úctu k lidské bytosti, podporovat vzájemné porozumění, přátelství a mír mezi národy.“[3]

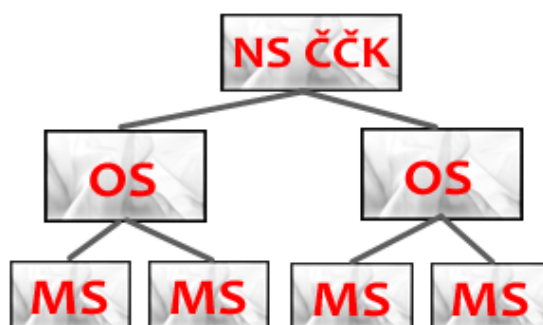
Obrázek 6: Znak Českého červeného kříže

Zdroj: [27]

Český červený kříž působí jako pomocná organizace vojenské zdravotnické služby, zajišťuje výchovu personálu a obyvatelstva pro poskytování humanitární pomoci a první předlékařské pomoci, zajišťuje organizaci a podporuje činnost svých kolektivních členů, spolupracuje s orgány státní správy, samosprávy a dalšími institucemi, poskytuje zdravotnické, záchranné, sociální a další humanitární služby, organizuje a podporuje zdravotní a sociální výchovu mládeže, získává, vzdělává a cvičí občany a své členy pro aktivní a dobrovolnou službu ve svých složkách a subjektech.[3]

Následující Obrázek 7 znázorňuje organizační strukturu ČČK, v rámci které se rozlišuje společnost Český červený kříž, která je hlavním (národním) spolkem (NS ČČK), dále pak

Oblastní spolky ČČK (OS ČČK), které jsou pobočnými spolky Společnosti ČČK, a Místní skupiny ČČK, které jsou organizačními jednotkami příslušného OS ČČK.[35]

Obrázek 7: Schéma organizační struktury ČČK

Zdroj: [27]

„V souladu se stanovami existuje tzv. kolektivní členství v ČČK. Kolektivním členem ČČK se může stát každá právnická osoba, která má sídlo v České republice, ztotožňuje se s principy, cíli, úkoly a posláním ČČK a aktivně je naplňuje nebo přispívá k jejich naplnění. Mezi nejvýznamnější kolektivní členy ČČK v současné době patří Vodní záchranná služba, Svaz záchranných brigád kynologů České republiky a Horská služba.“[3]

2.3.4 Zařízení civilní ochrany

„Zařízením civilní ochrany rozumíme zaměstnance nebo jiné osoby s vyčleněnými věcnými prostředky právnických osob nebo obcí, vyškolené a prakticky odborně připravené k plnění úkolů ochrany obyvatelstva. Jednotlivá zařízení jsou zřizována podle §2 vyhlášky č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. Doplňují základní složky integrovaného záchranného systému.“[45]

Zařízení civilní ochrany se skládá s personální části a věcných prostředků, které mají pomoci při zajištění[3]:

- evakuace, evakuačního a přijímacího střediska,
- nouzového přežití, zahrnující nouzové ubytování, stravování a zásobování vodou,
- poskytování první pomoci,
- vyprošťování osob a odstranění následků mimořádné události,
- zabezpečení dekontaminace terénu, osob a oděvů, věcných prostředků,
- zabezpečení ukrytí osob ve stálých úkrytech,

- výdeje prostředků individuální ochrany.

Zařízení civilní ochrany se zřizují u stávajících subjektů nebo jako nové organizační jednotky. Stávající objekty jsou myšleny ty, které mají svým charakterem blízko k předpokládané činnosti blízko a lze je využít při vyhlášení krizových stavů. Jde například o školy, bazény, sklady, ubytovací a stravovací zařízení atp. Nové organizační jednotky se zřizují například z členů jednotek požární ochrany nebo z členů různých občanských sdružení, zejména v oblasti požární ochrany a zdravotnické pomoci. [45]

3 LINKY TÍŠŇOVÉ VOLÁNÍ

Cílem této kapitoly je vymezit jednotlivé linky tísňového volání, stanovit, v jakých situacích je nutné tísňovou linku zavolat a kdy ji naopak nevolat, a v neposlední řadě nastínit strukturu tísňového volání.

„Tísňovým voláním se rozumí bezplatná volba čísel, která jsou stanovena v číslovacím plánu a uvedena v telefonních seznamech a která je nutno pro záchranu lidských životů, zdraví nebo majetku zpřístupnit. K těmto číslům je garantován bezplatný a nepřetržitý přístup, bez použití mincí či karet. Poskytovatel veřejné telefonní služby je povinen svým uživatelům bezplatně umožnit přístup ke stanoveným číslům tísňového volání.“[39]

V České republice je pro tísňová volání vyhrazeno následujících 5 telefonních čísel[39]:

- 112 – Jednotné evropské číslo tísňového volání,
- 150 – Hasičský záchranný sbor ČR,
- 155 – Zdravotnická záchranná služba,
- 158 – Policie ČR,
- 156 – Obecní (městská) policie.

Obrázek 8: Čísla tísňového volání

Zdroj:[40]

3.1 Kdy volat na tísňovou linku

„Linky tísňového volání slouží k ohlášení situací, kdy dochází k reálnému ohrožení životů, zdraví, životního prostředí nebo majetku, a kdy je nutný okamžitý zásah složek integrovaného záchranného systému.“ [39]

Situace, ve kterých je vhodné volat tísňovou linku[39]:

- vznikne požár (viditelné plameny nebo kouř z oken, z lesa apod.),
- uvězněné osoby (v havarovaném vozidle, pod troskami budov nebo spadlých stromů),
- závažná dopravní nehoda se zraněními nebo usmrcením osob

- nález podezřelého zavazadla/předmětu,
- nález osoby v bezvědomí,
- nález krvácející osoby, jejíž krvácení nelze laicky zastavit,
- někdo se dusí nebo nemůže dýchat,
- poranění elektrickým proudem,
- závažné poranění nebo amputace končetiny,
- nález osoby, která se pokouší spáchat sebevraždu,
- svědek rvačky, výtržnosti, násilného jednání,
- odcizení peněženky nebo zavazadla, přepadení, loupež,
- odcizení vozidla, vloupání do vozidla nebo nemovitosti,
- pokus o poškození nebo zničení majetku,
- při oznámení poznatků k trestné činnosti nebo informaci k hledaným nebo pohřešovaným osobám,
- při jakékoliv další tísňové situaci.

3.2 Kdy nevolat na tísňovou linku

Tísňové linky jsou zřízeny pro přijetí informace o stavu nouze, proto je potřebné, aby byl volající zodpovědný a nezneužíval je. Případná nezodpovědnost volajícího může oddálit pomoc lidem, kteří ji opravdu potřebují.[39]

Tísňová linka tedy neslouží k[39]:

- ohlášení smyšlených neexistujících událostí,
- zjištění funkčnosti tísňového volání,
- dotazům na přesný čas,
- dotazům na telefonní čísla,
- dotazům na jízdní řády,
- řešení technických problémů s telefonem.

3.3 Jak volat na tísňovou linku

Při volání na jakoukoliv tísňovou linku je důležité zachovat klid, najít si bezpečné místo, odkud je možné telefonovat a vyčkat přihlášení operátora. Z praxe vyplývá, že si volající často splete číslo a chce volat jinou linku tísňového volání, než na kterou se skutečně dovolal. V těchto situacích je důležité nezavěšovat. Operátor může volajícího přepojit na správnou linku, případně zaznamená požadavek volajícího, který bude ihned předán příslušné složce. Další důležitou skutečností je stručný a jasný popis situace. Je nutné uvést jméno a příjmení, číslo telefonu volajícího, informace o tom, co se stalo, kdy se událost stala, či zda se právě děje a kolik osob potřebuje pomoc. V případě událostí, jejichž svědkem je větší množství lidí, se často stává, že danou událost ohlásí více volajících. V takovýchto případech může být volající operátorem vyzván pouze k doplnění informací a poté hovor ukončí. Zabraňuje tím zbytečnému opakování stejných informací a uvolňuje tísňovou linku pro další tísňové hovory. Dále je nutné uvést co nejpřesnější místo, kde je pomoc vyžadována. Ideálně úplnou adresu s popisem nejvhodnější cesty k danému místu. Pokud je volání na tísňovou linku uskutečňováno z jiného místa, než je místo, kde událost nastala, je nutné tuto skutečnost sdělit operátorovi. Pokud je volajícímu známo jakékoliv nebezpečí nebo komplikace v místě události nebo v dojezdové cestě, usnadní jejich oznámením zásah složek integrovaného záchranného systému. Operátoři mohou požadovat doplňující informace, je tedy potřebná další spolupráce volajícího s operátorem, a to jak poskytnutím odpovědí na další dotazy, tak i postupování podle jeho pokynů a rad a zavěšení až v případě, kdy operátor k tomuto volajícího vyzve. Operátor může volajícího znovu kontaktovat za účelem zjištění dalších informací, proto je nutné ponechat telefonní linku volnou. V případě změny situace, ať už k lepšímu nebo k horšímu, je vhodné znovu zavolat na tísňovou linku a tyto informace sdělit operátorovi.[39]

3.4 Linka 112

„V roce 1991 Rada Evropských společenství vydala rozhodnutí č. 91/396/EEC ze dne 29. července 1991 o zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání. Stalo se tak především z důvodu usnadnění komunikace s tísňovými službami v rámci Evropské unie, protože došlo k výraznému nárůstu soukromých i služebních cest v rámci Evropy. Každý stát používá svá vlastní tísňová čísla, která cizinec mnohdy nezná a při zavolání má většinou jazykové problémy. Na uvedeném čísle musí být zabezpečeno, že zpráva o mimořádné události bude přijata a bude zabezpečena příslušná reakce. Způsob zabezpečení

a odbavení má být upraven tak, aby nejlépe odpovídal národní organizaci nouzových systémů.“[39]

Všechny členské státy byly povinny zavést jednotné evropské telefonní číslo tísňového volání, a to do roku 1996, kdy linka 112 musela být ve všech státech plně funkční. V České republice bylo dříve toto telefonní číslo využíváno ke službě informace o přesném čase. V roce 2000 bylo, na základě rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu, uvolněno právě pro zavedení jednotného evropského telefonního čísla tísňového volání.[39]

Evropská linka tísňového volání 112 pomáhá potřebným dovolat se bezplatně pomoci záchranářů ve všech členských státech EU a umožňuje určení polohy volajícího. [37]

Evropská linka tísňového volání 112 se využívá bezplatně po celé EU a ve většině zemí je přístupná pouze hlasovým voláním. Tato linka je zásadní pro občany, cizince a turisty, kteří se na linku mohou spolehnout, protože jim zajišťuje vhodný způsob pomoci v případech, kdy ji opravdu potřebují. Je důležitá také kvůli rostoucí mobilitě lidí a růstu EU.[37]

Obrázek 9: Graf vývoje volání na číslo 112 v letech 2009 - 2013

Zdroj: [36]

„Linka 112 je v ČR universální tísňovou linkou, jejímž prostřednictvím se lze dovolat pomoci i policie či zdravotnické záchranné služby. Její technologie totiž umožňuje identifikovat místo, kde se volající nachází, rovněž šance dovolat se z mobilního telefonu na tísňovou linku 112 je ve srovnání např. s číslem 155 větší – na 112 se na jako jedinou tísňovou linku lze dovolat bez SIM karty, bez kreditu a pokud je na místě signál alespoň jednoho mobilního operátora.“[37]

3.4.1 Centra tísňového volání

„Tísňové hovory na jednotné evropské číslo tísňového volání jsou odbavovány na 14 telefonních centrech umístěných v sídlech hasičských záchranných sborů krajů.“[39] Toto znázorňuje následující Obrázek 10.

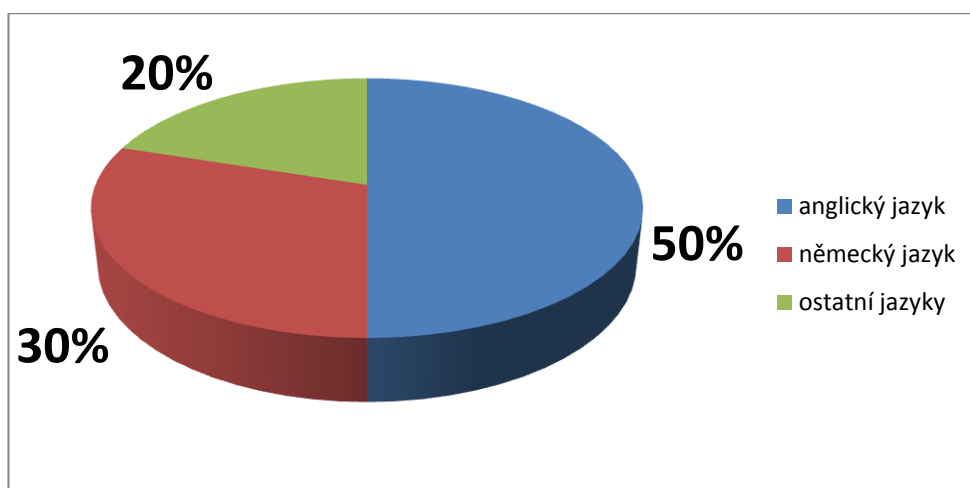

Obrázek 10: Centra tísňového volání

Zdroj: [39]

Telefonní centra tísňového volání propojují základní složky integrovaného záchranného systému, což umožňuje rychlé vyhodnocení vzniklé situace a okamžitou reakci záchranných složek. Tato centra jsou v rámci ČR navzájem hlasově a datově propojena a vzájemně se zastupují. Například když dojde v jednom kraji k výpadku nebo přetížení, telefonní hovory jsou automaticky přesměrovány na jiné centrum tísňového volání, což občanům garantuje, že se vždy dovolají. Co se týče rychlosti nebo kvality odbavení, volající by toto přesměrování neměl poznat.[39]

V telefonních centrech tísňového volání jsou zaměstnaní operátoři, kteří musí, mimo jiné, mluvit plyně anglicky nebo německy. Dále mají k dispozici softwarovou podporu pro další světové jazyky. Z celkového počtu hovorů je cizojazyčných přibližně 5%. [39]

Obrázek 11: Graf poměru volání na tísňovou linku v cizích jazycích

Zdroj: vlastní dle [39]

Jak je z grafu patrné, nejčastěji používaný cizí jazyk je angličtina (cca 50% z cizojazyčných hovorů), poté němčina (cca 30% z cizojazyčných hovorů) a zbývajících 20% připadá na ostatní cizí jazyky, z nichž nejvýznamnější jsou ruský jazyk a polský jazyk.[39]

Díky výhodám technologie telefonních center tísňového volání 112 jsou do těchto center ve většině krajů směřovány také tísňové hovory na telefonní číslo 150.[39]

3.4.2 Kdy volat linku 112

Linku 112 je možno využít v situacích, kdy člověk v tísni potřebuje pomoc hasičů, v případě rozsáhlejších mimořádných událostí, kdy je nutná spolupráce dvou a více záchranných složek, ale také při cestách do zahraničí a v krizi, kdy si člověk v tísni nedokáže vzpomenout na jiná tísňová čísla nebo si není jistý. Díky jazykové vybavenosti operátorů, mohou linku 112 využít také osoby nehovořící česky. V případě, kdy jsou řešeny pouze zdravotní obtíže, trestný čin apod., je doporučeno obracet se přímo na národní čísla tísňového volání, kterými jsou tísňové linky 150 hasiči, 155 zdravotnická záchranná služba, 158 policie a 156 městská policie. Národní čísla tísňového volání jsou rovnocenná číslu 112. [37]

3.4.3 Kdy nevolat linku 112

Linka 112 je určena pro člověka v tísni, který potřebuje pomoc. Proto je důležité neblokovat linku v případě, kdy nejde o vážnou situaci vyžadující pomoc integrovaného záchranného systému. Není akceptovatelné zkusit, zda linka 112 funguje, dále volání z legrace, za účelem získání informací nebo nejde-li o urgentní záležitost. Volání na linku 112 není anonymní. „Vyspělá technologie linky 112 umožňuje nejen zjistit přesně místo,

odkud dotyčný volá, ale i jeho číslo, volajícího lze identifikovat dokonce i v případě, že volal z mobilního telefonu bez SIM karty. Navíc jsou veškeré hovory nahrávány.“[37]

„Pokud někdo zneužije tísňovou linku, hrozí mu dle zákona o elektronických komunikacích pokuta až do výše 100 000 Kč. V určitých případech lze zlomyslné volání klasifikovat jako trestný čin šíření poplašné zprávy nebo trestný čin znemožnění funkce obecně prospěšného zařízení, pak samozřejmě hrozí trestní odpovědnost. V současnosti jsou v legislativním procesu chystána i opatření, která v případě zlomyslného volání umožní inkriminovaný telefon zablokovat.“[37]

Pokud ale nastane situace, ve které si člověk není jistý, zda má linku 112 opravdu zavolat, doporučuje se linku 112 skutečně vytočit. Může tak totiž být zachráněn někčí život.[37]

3.4.4 Jak volat linku 112

Při volání na tísňovou linku je důležité zachovat klid a co nejpřesněji popsat situaci:

- co se stalo a jestli se někdo zranil,
- kde se to stalo, v jakém městě a v jaké ulici,
- jméno a číslo telefonu volajícího,
- nezavěšovat, odpovídat na otázky operátora,
- udělat, co operátor říká.[37]

Důležité je nikdy nezavěsit jako první a odpovídat operátorovi na doplňující dotazy. Po ukončení hovoru operátor volá zpět, aby ověřil pravdivost nahlášené zprávy a snížil tak riziko výjezdu k „planému poplachu“.[37]

3.5 Linka 150

3.5.1 Kdy volat linku 150

Tísňovou linku 150 je nutné zavolat při jakémkoliv požáru, živelné pohromě, havárii i vážnějších nehodách, tedy „všude tam, kde je potřeba provádět záchranné práce a likvidační práce (hašení, vyprošťování, odstraňování nebezpečí apod.).“[20] Při volání na tísňovou linku 150 se člověk v tísni dovolá do stejného centra jako v případě volání na tísňovou linku 112.[32]

3.6 Linka 155

V případě potřeby volání tísňové linky ze zdravotních důvodů je doporučeno volat přímo linku 155. Nedochozí tak ke zdržením souvisejícím s přepojováním nebo nutnosti opakovat již řečené v případě, kdy je voláno na tísňovou linku 112. Tísňová linka 112 by měla být využita pouze v případě selhání techniky.[43]

Linka 155 slouží občanům v případech život ohrožujících stavů. Po vytočení čísla 155 z kteréhokoliv místa České republiky přijme hovor operační středisko záchranné služby v příslušném kraji.[38]

3.6.1 Kdy volat linku 155

Tísňovou linku 155 je nutné zavolat vždy, kdy je člověk svědkem náhlé a neočekávané změny zdravotního stavu, závažného úrazu nebo jiného poškození zdraví. Je důležité zavolat i v případě, kdy si daný člověk není zcela jistý – operátor mu pomůže situaci zanalyzovat a najít optimální řešení.[25]

Tísňovou linku 155 je nutné zavolat v následujících případech[43]:

- pokud je mechanismus úrazu zcela jasný a stav pacienta v dané situaci obtížně zjištělný (kvůli množství pacientů nebo hrozícímu nebezpečí),
- pokud jsou změny v dýchání nebo vědomí,
- pokud je odhalen závažný stav, i když (dosud) nejsou změny v dýchání nebo vědomí.

3.7 Linka 158

„Linku tísňového volání 158 spravují integrovaná operační střediska Policie České republiky v rámci příslušného území krajského ředitelství policie. Integrovaná operační střediska činí na základě příjmu tísňového volání bezodkladná a účinná opatření k odstranění nežádoucího stavu (např. vysílají hlídku na místo události, v případě potřeby zajišťují přítomnost zdravotnické záchranné služby, zajišťují předání dopravních informací veřejnosti). Při příjmu tísňových volání spolupracují se správcem evropské telefonní linky tísňového volání 112.“[34]

3.7.1 Kdy volat linku 158

„Linka tísňového volání 158 je v nepřetržitém provozu určena široké veřejnosti pro telefonická oznámení, která mají charakter tísňových výzev, jejichž obsahem jsou[34]:“

- informace odůvodňující provedení neodkladného zákroku v případech přímého ohrožení života, zdraví, majetku nebo veřejného pořádku,
- informace vztahující se k:
 - trestné činnosti,
 - pátrání po odcizených vozidlech,
 - haváriím, výbuchům a živelním pohromám,
 - dopravním nehodám, komunikačním závadám a odtaženým vozidlům.

3.8 Linka 156

3.8.1 Kdy volat na linku 156

Linka tísňového volání 156 slouží ke komunikaci s Městskou policií v těchto případech[30]:

- rušení nočního klidu, znečištění veřejného prostranství, nedovolený zábor veřejného prostranství, buzení veřejného pohoršení,
- prodej či podání alkoholických nápojů mladistvým,
- narušování občanského soužití,
- drobné krádeže, úmyslné ničení či poškozování majetku,
- porušení zákazu vjezdu, zastavení, stání, stání na chodníku,
- výskyt či založení černých skládek, výskyt vraků motorových vozidel,
- poškozování majetku formou graffiti,
- závady nebo havárie na veřejně prospěšných zařízeních (rozvody plynu, vody, elektřiny apod.),
- při zjištění či páchání trestné činnosti,
- veškeré další skutečnosti, ve kterých lze spatřovat porušení obecně závazných právních předpisů.

4 TYPOVÁ ČINNOST SLOŽEK IZS PŘI SPOLEČNÉM ZÁSAHU

Cílem této kapitoly je vytvořit náhled do činností jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému. Je zde uvedena konkrétní typová činnost – zásah u dopravní nehody, kde jsou uvedeny činnosti jednotlivých složek IZS i jejich spolupráce. Tato kapitola je výčtem všech možných činností a situací, které mohou nastat při zásahu složek IZS u dopravní nehody.

Činnosti složek IZS při společném zásahu jsou popsány v dokumentu vydávaném Ministerstvem vnitra – generálním ředitelstvím HZS ČR odbor IZS a výkonu služby. Jedná se o Katalog typových činností integrovaného záchranného systému, ve kterém jsou popsány činnosti při jednotlivých mimořádných událostech. Konkrétně jsou popsány tyto události: Uskutečněné a ověřené použití radiologické zbraně (STČ-01/IZS), Demonstrování úmyslu sebevraždy (STČ-02/IZS), Hrozba použití nástražného výbušného systému (NVS) nebo nález NVS, podezřelého předmětu, munice, výbušnin a výbušných předmětů (STČ-03/IZS), Letecká nehoda (STČ-04/IZS), Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens³ nebo toxinů (STČ-05/IZS), Opatření k zajištění veřejného pořádku při shromážděních a technoparty (STČ-06/IZS), Záchrana pohřešovaných osob – pátrací akce v terénu (STČ-07/IZS), Dopravní nehoda (STČ-08/IZS), Zásah složek IZS při mimořádné události s velkým počtem raněných a obětí (STČ-09/IZS), Při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici (STČ-10/IZS), Chřipka ptáků (STČ-11/IZS), Při poskytování psychosociální pomoci (STČ-12/IZS), Reakce na chemický útok v metru (STČ-13/IZS), Amok-útok aktivního střelce (STČ-14/IZS).[20]

4.1 Činnosti složek IZS při společném zásahu u dopravní nehody

4.1.1 Společná ustanovení

V Katalogovém souboru typové činnosti složek IZS při společném zásahu u dopravní nehody (STČ 08/IZS) je vymezen druh mimořádné události a souvislosti s dalšími soubory činností složek IZS při společném zásahu. Pro účely tohoto dokumentu je rozšířena definice dopravní nehody v následujícím znění: „Dopravní nehoda je taková mimořádná událost, při které v souvislosti s provozem na dálnici, silnici, místní nebo účelové komunikaci (dále jen pozemní komunikace) hrozí ohrožení nebo je přímo ohrožen život nebo zdraví osob, případně hrozí či vznikla škoda na majetku nebo na životním prostředí, která podléhá oznamovací povinnosti.“[26] Dále jsou zde definovány cíle činnosti složek IZS, kterými jsou

³ „Biologické agens (B-agens) jsou živé choroboplodné organismy (bakterie, rickettsie, chlamydie, viry a mikroskopické houby) schopné vyvolat masová infekční onemocnění nebo otravy lidí, zvířat či rostlin.“[17]

zejména: zajištění místa a okolí dopravní nehody, poskytnutí první pomoci raněným, provedení protipožárních opatření, vyproštění raněných a ohrožených osob, zamezení úniku nebezpečných látek a látek ohrožujících, poskytnutí nezbytné humanitární pomoci postiženým osobám.[26]

Typové činnosti se mohou prolínat. Složky IZS mohou například při dopravní nehodě nalézt předmět s podezřením na přítomnost biologických agens nebo toxinů. V takovémto případě by se složky IZS řídily typovou činností „dopravní nehody“ dle STČ 08/IZS a zároveň typovou činností „Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů“ dle STČ 05/IZS.[26]

Při vzniku jakékoliv mimořádné události jsou činnosti IZS řízeny velitelem zásahu. „Při zásahu u dopravní nehody je zpravidla řídicí a koordinační složkou HZS ČR a velitelem zásahu velitel jednotky požární ochrany (pokud zasahují síly a prostředky jednotek požární ochrany).“ [26] Pokud jednotky požární ochrany na místě dopravní nehody nezasahují, velitelem zásahu je velitel nebo vedoucí té složky, která má na záchranných a likvidačních pracích převažující podíl. Do příjezdu složky IZS s velitelem zásahu řídí součinnost na místě dopravní nehody velitel nebo vedoucí složky, která přijela na místo jako první.[26]

Velitel zásahu spolupracuje s orgány Policie ČR, které na místě dopravní nehody plní jiné úkoly.[26] „Ve věcech spolupráce s Policií ČR velitel zásahu[26]:“

- vyhoví dožádání orgánů činných v trestním řízení ve věci provedení úkonů v přípravném řízení nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu bezprostředně předcházejí,
- řídí provedení záchranných a likvidačních prací takovým způsobem, aby byly co nejvíce zachovány věcné důkazy a stopy sloužící pro potřeby trestního řízení,
- postupuje po ukončení záchranných prací s ohledem na činnost přítomných orgánů činných v trestním řízení, vyhoví jejich dožádání a konzultuje s nimi další likvidační práce,
- postupuje obdobným způsobem i při šetření policejního orgánu pověřeného dohledem nad bezpečností a plynulostí silničního provozu.

Velitel zásahu koordinuje a zabezpečuje poskytování informací o dopravní nehodě. V souvislosti s podáváním informací z místa zásahu velitel zásahu stanoví místo pro podávání informací a určí příslušné osoby, které podávají informace. Dále pak odpovídá za informování sdělovacích prostředků o záchranných a likvidačních pracích a opatřeních na ochranu

obyvatelstva a vydává souhlas k pořízení fotodokumentace a natáčení filmových záběrů z místa mimořádné události. Může také využít tisková pracoviště a mluvčí jednotlivých složek IZS s cílem sjednotit skutečné informace vůči všem veřejným a jiným sdělovacím prostředkům.[26]

Velitel zásahu také rozhoduje o ukončení zásahu, a to pokud se oznámení ukázalo být platné, pokud jsou ukončeny záchranné a likvidační práce nebo pokud další činnosti na místě dopravní nehody mají charakter obnovovacích prací a jsou řízené nebo objednané správcem komunikace nebo orgány veřejné správy.[26]

Mezi využitelné síly a prostředky při společném zásahu u dopravní nehody patří Policie ČR, strážníci obecních, resp. městských policií, Zdravotnická záchranná služba kraje včetně Letecké záchranné služby, Jednotky požární ochrany, správci komunikací a právnické a podnikající fyzické osoby, které poskytují věcnou nebo osobní pomoc podle zákona o IZS, které byly k jejímu poskytnutí vyzvány na základě jejich specializace nebo na základě předplacených asistenčních služeb.[26]

V příloze společného listu složek IZS jsou definovány pojmy důležité pro řešení dopravní nehody, a to v oblastech kategorizace pozemních komunikací a vlastnických práv, rozdělení působností ve státní správě ve věcech pozemních komunikací, záchranné, likvidační a obnovovací práce při a po dopravní nehodě a taktická a strategická úroveň řízení u zvláště závažných dopravních nehod.[26]

4.1.2 Úkoly operačních středisek složek IZS

Do operačních středisek patří operační střediska základních složek IZS, místně příslušné operační a informační středisko IZS (OPIS IZS), příslušné územní pracoviště integrovaného operačního střediska, resp. operačního odboru krajského (městského, obvodního) ředitelství Policie České republiky (OS K5 PČR), dozorčí služba dálničního oddělení PČR, integrované operační středisko operačního odboru místně příslušného kraje ředitelství PČR, zdravotnické operační středisko územního střediska záchranné služby (ZOS ÚSZS), pracovníci místně příslušného Střediska správy a údržby dálnic, resp. pracovníci místně příslušných Správ údržby silnic, kteří vykonají dispečerské úkoly. Dále se operačního řízení zásahu mohou účastnit dispečinky dopravců a Národní dopravní informační a řídicí centrum (NDIC).[26]

Operační střediska základních složek IZS sledují situaci na místně příslušných komunikacích s využitím[26]:

- vlastních informačních systémů,

- dopravního zpravodajství rozhlasových stanic,
- prvků Jednotného systému dopravních informací (JSDI), provozovaného NDIC.

Dále si vyměňují vzájemně informace například o situaci na komunikacích a dopravních nehodách na okresní i krajské úrovni. Spolupracují při řešení mimořádných událostí a vyžadují potřebné informace a součinnost od státních orgánů, orgánů samosprávy apod. a poskytují těmto subjektům vlastní získané informace, které sdílejí také s NDIC.[26]

OPIS IZS si s dispečinkou správců komunikací vyměňuje průběžně informace, vyhodnocuje tísňová volání na linky 150 a 112, na jejichž základě posuzuje potřebu výjezdu jednotek požární ochrany k místu dopravní nehody. Pokud není nutný výjezd jednotky požární ochrany, OPIS IZ předá informace příslušné základní složce IZS nebo správci komunikace. Povolává na místo dopravní nehody jednotky požární ochrany, PČR, ZZS, ostatní složky IZS a správce komunikace podle požadavků velitele zásahu.[26] „Organizuje mezikrajskou pomoc v rámci HZS ČR v případě speciálních technických činností a vyžaduje nasazení vrtulníku Letecké služby PČR s leteckými záchranáři HZS ČR a soupravou pro vyprošťování na nepřístupná místa. Zabezpečuje informování dotčených institucí a orgánů pro koordinaci záchranných a likvidačních prací, požaduje zveřejnění informací ve sdělovacích prostředcích a JSDI a zabezpečuje při velkých dopravních nehodách přednostní spojení v mobilní telefonní síti pro složky IZS.“[26]

„**OS KŘ PČR** přijímá výzvy na lince tísňového volání 158 nebo 112 a činí neodkladná a účinná opatření za využití integrovaného komunikačního a řídicího systému Dispečer-Maják 158, povolává na místo nehody hlídky dopravní policie, koordinuje činnost hlídek PČR a udržuje s nimi pravidelné spojení, přijímá neodkladná opatření a zajišťuje prvotní úkony (nebo je samo provádí) v souvislosti s udržením nebo obnovou bezpečnosti a plynulosti provozu na komunikaci, vysílá policisty do výkonu služby, k služebnímu zákroku či k provedení nezbytných opatření v souvislosti s dopravní nehodou a jejími následky a plní úkoly hlásné služby, průběžně získává informace a vkládá je do systému a aktualizuje je podle vývoje situace.“[26]

OS KŘ PČR – integrované operační středisko, resp. operační odbor krajského ředitelství Policie České republiky spolupracuje s dispečinkou dálničních oddělení PČR, povolává na místo dopravní nehody policisty skupiny dopravních nehod správy kraje, spolupracuje s operačními středisky všech složek IZS a podpůrných partnerů, v souvislosti s plněním služebních povinností poskytuje servis policistům, a to včetně výdeje dat z evidence, vyhodnocuje informace a zabezpečuje styk s veřejností.[26]

Operační středisko operačního odboru Policejního prezidia České republiky koordinuje policejní opatření a policejní akce přesahující rámec plnění úkolů operačního střediska správy kraje, zajišťuje informační tok v rámci PČR a Ministerstva vnitra, vydává pokyny k výkonu hlásné služby, spolupracuje s NDIC a monitoruje vnější zdroje informací. [26]

Zdravotnické operační středisko územního střediska záchranné služby při dopravní nehodě přijímá a vyhodnocuje volání na lince 155 a 112, poskytuje volajícím základní pokyny pro provádění první pomoci a zabezpečí vyslání posádek ZZS z nejbližších výjezdových stanovišť ZZS. Pro stanovení optimální trasy využívá informace z JSDI. Dále vyhodnocuje informace získané po dojezdu prvních sil a prostředků na místo nehody, uvědomuje poskytovatele lůžkových zdravotních služeb a ověřuje možnost přijetí zraněných. V případě potřeby povolává a vysílá vrtulník LZS. Také poskytuje OS KŘ PČR informace o transportovaných pacientech včetně osobních údajů a charakteru poranění po předání zraněných osob do cílových zdravotnických zařízení.[26]

Správy a údržby silnic a střediska správy a údržby dálnic / rychlostních silnic poskytují základním složkám IZS informace o dopravní situaci, sjízdnosti silnic a dálnic a o své činnosti. Dále nasazují své síly a prostředky například pro označení dopravní nehody, a to podle požadavků operačních středisek základních složek IZS. V jejich kompetenci je též posouzení a organizování potřeby provedení likvidačních a asanačních prací. [26]

„**Dispečinky smluvních partnerů** nasazují své síly a prostředky (obvykle pro odtah nepojízdných vozidel) podle požadavků správy a údržby silnic nebo střediska správy a údržby dálnic / rychlostních silnic, s nimiž mají dohodu, a operačních středisek základních složek IZS, zejména PČR.“[26]

4.1.3 Úkoly a činnost Policie České republiky

Úkoly a činnost Policie České republiky jsou rozděleny na základě druhu dopravní nehody na Úkoly a postup PČR při dopravní nehodě a Úkoly a postup PČR při dopravní nehodě se zvlášť závažnými důsledky nebo s velkým stupněm nebezpečí.[26]

V prvním případě příslušníci PČR spolupracují se ZZS a JPO při provádění záchranných a likvidačních prací, kdy jsou zodpovědní za regulaci dopravy a označení dopravní nehody. Při této činnosti mohou využít oprávnění zastavit vozidlo, celou dopravu všech vozidel nebo vybrané skupiny vozidel. Vytvářejí uvolnění cesty pro příjezd a odjezd vozidel ZZS a dalších složek IZS, které mají být přítomny u dopravní nehody a organizují jejich postavení

u dopravní nehody. V případě potřeby se podílí na poskytnutí první pomoci, udržují spojení s dozorčí službou nebo operačními středisky PČR, plní úkoly hlásné služby, vyměňují si informace o situaci s velitelem zásahu a plní další úkoly, ke kterým dá pokyn velitel zásahu. U méně závažných dopravních nehod dohlíží nad bezpečností a plynulostí silničního provozu policisté služby dopravní policie. Provádějí dokumentaci, využívají oprávnění příslušníků PČR a shromažďují podklady a důkazní prostředky o zavinění dopravní nehody. Zjišťují a oznamují přestupky na úseku dopravy a silničního hospodářství a provádějí šetření nezbytná ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku. Dále zjišťují a předávají informace o aktuální situaci na komunikacích a v případě zjištění důvodného podezření ze spáchání trestného činu případně přivolají věcně a místně příslušný orgán činný v trestním řízení nebo jiného specialistu PČR. Opatřují také obnovení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. V jejich kompetenci je naříditi správci komunikace odstranění vozidel, které činí překážku silničního provozu, mohou provést přechodné úpravy silničního provozu, jako jsou objížďky, pokud není možné plně obnovit silniční provoz na běžné trase a vyžadují od správce komunikace vyznačení těchto přechodných úprav. [26]

V případě dopravní nehody se zvláště závažnými důsledky nebo s velkým stupněm nebezpečí jsou úkoly a postup PČR rozšířeny o zajištění bezpečnosti, veřejného pořádku a případnou uzávěru na místě zásahu, pomáhají při značení členění zásahu včetně vymezení nebezpečné a vnější zóny. Dále realizují režimová opatření vstupu do vnější zóny a výstupu z ní, plní úkoly uložené velitelem zásahu, například evidenci zraněných nebo dekontaminovaných osob apod. a identifikují těžce zraněné nebo mrtvé osoby. Na základě žádosti od velitele zásahu mohou povolat vrtulník PČR (k průzkumu, přepravě osob a speciálních prostředků, k přepravě zraněných osob) a dohlíží na jejich přistávací plochu. V případě nutnosti zajišťují doprovod speciální techniky na místo dopravní nehody za účasti vozidla s výstražným zařízením a světlem, zajišťují dohled nad vyznačeným prostorem pro ukládání zemřelých a vyžadují realizaci přechodných úprav silničního provozu od správců komunikace.[26]

Tyto úkoly provádějí příslušníci PČR dle oblasti a vážnosti dopravní nehody. K závažným dopravním nehodám bývají, kromě policistů územních odborů vnější služby krajských ředitelství PČR, povolány i výjezdové skupiny silničního dohledu. Na dálnicích zasahují převážně policisté dálničních oddělení PČR, stejně tak na rychlostních silnicích, pokud jsou v dané oblasti zřízeny. „K zabezpečení úkolů při zvláště závažných dopravních nehodách organizují operační střediska PČR povolání a nasazení sil a prostředků nebo věcně a místně příslušného orgánu činného v trestním řízení nebo jiných specialistů z PČR. Dále mají

všechny uvedené útvary k dispozici hlídky na motocyklech nebo v osobních automobilech a využívají vrtulníky Letecké služby PČR, a to zejména při dopravních nehodách pro plnění úkolů letecké záchranné služby nebo přepravu hasičských záchranářů a monitoring dopravní situace.[26]

4.1.4 Úkoly a činnosti sil a prostředků jednotek požární ochrany

Úkolem jednotek požární ochrany je řídit záchranné a likvidační práce složek IZS u vzniklých dopravních nehod, zejména organizovat průzkum, místo zásahu, zjišťovat přítomnost nebezpečných látek, organizovat výměnu informací o situaci na místě zásahu se všemi zúčastněnými složkami IZS a předávají informaci o situaci a vývoji operačním střediskům. „Povolávají na místo dopravní nehody orgány veřejné správy a vyžadují od nich rozhodnutí o způsobu provedení nebo výjimečně dohled nad provedením vlastními silami.“ Např. opatření vůči převáženým zvířatům nebo masným výrobkům, opatření související s ochranou vodních toků a opatření související s ochranou životního prostředí. Dále provádějí činnosti dle konkrétních situací. Například do příjezdu Policie ČR usměrňují dopravu, provádí vyproštění osob z havarovaných vozidel, provádí hašení požárů, poskytují první pomoc, pokud na místě není ZZS, podílí se na zabezpečení místa zásahu, organizují zásah na nebezpečné látky apod.[26]

K záchranným a likvidačním pracím jsou obvykle využity jednotky požární ochrany, jejichž součástí je také skupina lezců působící u Letecké služby Policie ČR, speciální zásahová technika s „rozšířenou“ hydraulickou vyprošťovací soupravou, opěrné body na havárie s nebezpečnými látkami a zařízení pro vysokotlaké řezání vodou a abrazivem.[26]

4.1.5 Úkoly a činnost ZZS včetně letecké záchranné služby při dopravní nehodě

„Úkoly a činnosti sil a prostředků zdravotnické záchranné služby při dopravní nehodě jsou shodné s posláním a činností ZZS při všech zásazích ZZS u všech typů mimořádných událostí – poskytnout postiženým odbornou přednemocniční neodkladnou péči a v případě potřeby je urychleně transportovat do vhodných lůžkových zdravotnických zařízení poskytujících specializovanou, urgentní nemocniční péči podle závažnosti a charakteru zranění.“[26]

Úkoly a činnost ZZS se odlišují na základě skutečnosti, zda posádka ZZS dojedete na místo nehody jako první složka IZS nebo zda posádka ZZS dojedete na místo nehody ve chvíli, kdy již na místě dopravní nehody zasahuje jednotka požární ochrany (nebo přijíždí současně nebo

bezprostředně poté a její velitel se ujímá velení zásahu IZS, nebo velitel jednotky požární ochrany převezme velení v průběhu zásahu).[26]

V prvním případě, kdy posádka ZZS dojedez na místo dopravní nehody jako první, posoudí rizika pro zasahující zdravotníky, zastaví s vozidlem se zapnutými světelnými signály a umístí výstražný trojúhelník, upřesní tísňovou výzvu pro zdravotnické operační středisko z pohledu rozsahu, typu a závažnosti zdravotnických následků, zahájí záchranné práce, provádí transport pacientů do zdravotnických zařízení (konstatuje smrt osob, informuje Policii ČR o pacientech zemřelých během transportu do cílového zařízení), vyžaduje vrtulníky LZS a zajišťuje podle potřeby nebo vyžádání součinnost s dalšími základními složkami IZS a ostatními složkami IZS.[26]

V druhém případě plní posádka všechny výše uvedené úkoly, přičemž velitel zásahu organizuje posouzení rizika pro zasahující zdravotníky a výstražnými prostředky minimalizuje ohrožení posádky. „Velitel zásahu je oprávněn svými pokyny stanovit podmínky provedení dalších činností a úkolů ZZS, např. používání ochranných prostředků.“ Pokud je prováděno vyprošťování osob, velitel zásahu musí odsouhlasit provedení přednemocniční neodkladné péče v rámci možností (zástava krvácení, zajištění vitálních funkcí a tlášení bolesti). Zdravotnické operační středisko ZZS spolu s místně příslušným operačním a informačním střediskem HZS kraje zajišťuje, v případě potřeby, posttraumatickou péči účastníkům nehody, pozůstalým apod.[26]

Plnění zdravotnických úkolů u dopravních nehod se účastní Zdravotnické operační středisko ZZS a výjezdové skupiny ZZS včetně Letecké záchranné služby ve vozidlech rychlé lékařské pomoci, rychlé zdravotnické pomoci, ve vrtulnicích letecké záchranné služby a ve vozidlech v setkávacím systému. Výjezdové skupiny používají ochranné prostředky, jako jsou pracovní oděv, ochranné rukavice, roušky, respirátory, ochranné brýle, jednorázový ochranný oděv s kapucí, pracovní obuv a v případě potřeby izolační ochranné prostředky.[26]

4.1.6 Činnosti a úkoly správce komunikace při dopravní nehodě

„Správce komunikace plní trvale úkoly stanovené jeho zřizovatelem (Ministerstvo obrany, kraj, obec) zejména na základě zákona o pozemních komunikacích, zákona o silničním provozu a jejich prováděcích vyhlášek. Běžné úkoly a činnosti správce komunikace při dopravní nehodě jsou spojené s označením dopravní nehody, následnými opravami a obnovením sjízdnosti komunikace.“[26] Dle pokynů orgánů Policie ČR nebo velitele zásahu složek IZS označuje podle konkrétní situace místo dopravní nehody v rámci svých možností přechodným dopravním značením, spolupracuje při označení, zajišťování a udržování

sjízdnosti odklonových tras a povolává své smluvní partnery pro odtažení vozidel a likvidaci následků havárie (na žádost orgánů Policie ČR nebo velitele zásahu složek IZS). Provádí část likvidačních prací a všech asanačních prací po dopravní nehodě, které jsou nutné k zprovoznění komunikace. Jedná se o[26]:

- vyčištění povrchu komunikace od uniklých provozních kapalin,
- opravu poškozených částí komunikace, jejich součástí a příslušenství,
- případné označení trvajících omezení nebo nebezpečí.

Některé z těchto prací provedou síly a prostředky HZS krajů ihned po zásahu.[26]

5 KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

V této kapitole jsou uvedeny základní informace o Královéhradeckém kraji, které mají blíže specifikovat oblast, pro kterou bude v dalších kapitolách vytvořena analýza. Pro bližší specifikaci kraje jsou uvedeny geografické a demografické údaje a v neposlední řadě krátká socioekonomická charakteristika kraje.

5.1 Základní údaje

Tabulka 3: Základní údaje o Královéhradeckém kraji

Krajská metropole	Hradec Králové
Okresy	Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov
Rozloha	4759 km ²
Počet obyvatel	551 909 obyvatel
Počet obcí	448
Průměrná měsíční mzda	22702 Kč
Nezaměstnanost	7,44%

Zdroj: vlastní dle [29]

5.2 Geografické údaje

Královéhradecký kraj se nachází v severovýchodní části Čech, což znázorňuje níže uvedený Obrázek 12. Sousedními kraji jsou Liberecký a Pardubický kraj, se kterými společně tvoří oblast Severovýchod, patřící, svoji rozlohou i počtem obyvatel, mezi tři největší oblasti v České republice. Krajské město je Hradec Králové, které je vzdáleno od Prahy 112 km. Více než jednu třetinu hranice kraje tvoří státní hranice s Polskem, která měří přibližně 208 km. V Královéhradeckém kraji se rozkládá pohoří Krkonoše a Orlické hory, které od sebe odděluje Broumovský výběžek, jehož součástí jsou Teplické a Adršpašské skály, Broumovské stěny, Křížový vrch a Ostaš. „Tato oblast patří mezi nejvydatnější a nejkvalitnější zásobárny pitné vody v České republice.“[28] Orlické hory na jihu a jihozápadě přecházejí do úrodné Polabské nížiny. Hlavními vodními toky je Labe se svými přítoky Orlice a Metuje. Nejvyšším vrcholem Královéhradeckého kraje je Sněžka (1602 m n. m.), která je nejvyšší horou celé České republiky. Nejnižší bod kraje je hladina Cidliny, která má nadmořskou výšku 202 m.[28]

Obrázek 12: Znázornění Královéhradeckého kraje

Zdroj: [29]

Následující obrázek znázorňuje jednotlivé okresy se svými okresními městy, dále pak obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem. Jednotlivé okresy jsou rozděleny na správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem.[29]

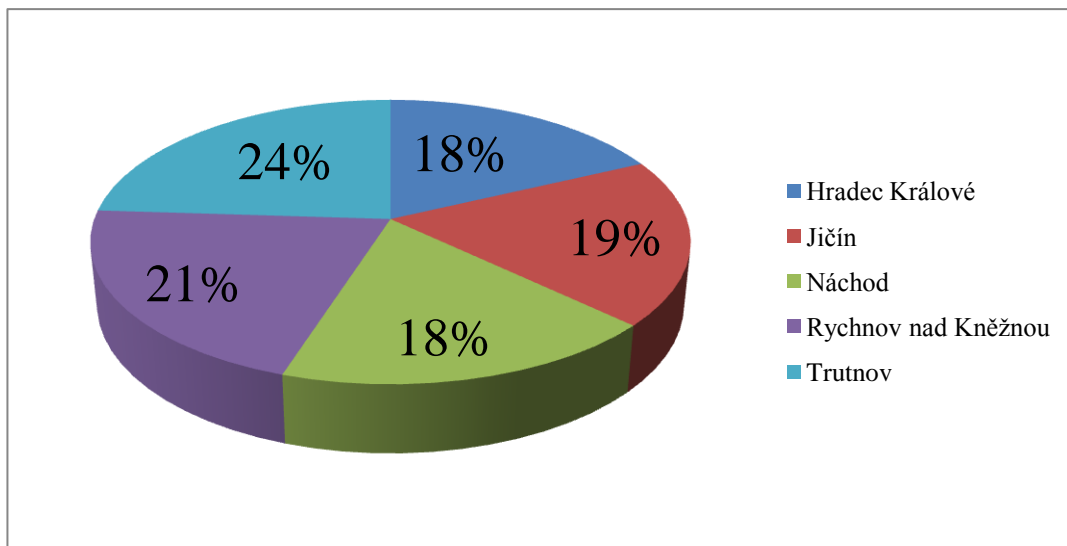
Obrázek 13: Administrativní členění Královéhradeckého kraje

Zdroj: [31]

5.3 Demografické údaje

Královéhradecký kraj měl k 31. 12. 2013 551 909 obyvatel, což činí 5,25% obyvatel celé České republiky.[36]

Královéhradecký kraj tvoří pět okresů – Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Svoji rozlohou 4 759 km² se řadí na 9. místo v pořadí krajů a zaujímá 6% rozlohy ČR. Nejlidnatějším okresem je Hradec Králové (163 000 obyvatel), nejméně lidnatým okresem je Rychnov nad Kněžnou (79 086 obyvatel).[21]

Obrázek 14: Graf znázornění podílu rozlohy okresů v % v Královéhradeckém kraji

Zdroj: [28]

Královéhradecký kraj má 448 obcí. Hlavním centrem kraje je statutární město Hradec Králové s 93 035 obyvateli, což tvoří 16,86% obyvatel kraje.[21]

5.4 Socioekonomická charakteristika

„Na tvorbě hrubého domácího produktu v České republice se kraj v roce 2012 podílel pouze 4,5 %, v přepočtu na 1 obyvatele dosáhl 85,7 % republikového průměru a byl mezi kraji na 7. pozici.“[21]

V roce 2012 bylo v hospodářství kraje zaměstnáno zhruba 253,2 tisíc osob. Královéhradecký kraj lze specifikovat jako kraj zemědělsko-průmyslový. Je zde také bohatě rozvinut cestovní ruch. Intenzivní zemědělství je soustředěno do oblasti Polabí a průmysl do velkých měst. [21] Procentuální podíl zaměstnaných v hospodářství kraje je uveden v následující tabulce Obrázek 15.

Odvětví zaměstnání	Podíl zaměstnaných
Zpracovatelský průmysl	31,1%
Velkoobchod a maloobchod	12,2%
Zdravotní a sociální péče	7,9%
Stavebnictví	7,3%
Veřejná správa, vzdělávání	6,5%
Doprava a skladování, opravy motorových vozidel	5,9%
Zemědělství a lesnictví	4,1%
Ubytování, stravování a pohostinství	3,9%

Obrázek 15: Zaměstnanost v hospodářství kraje v roce 2012

Zdroj: [21]

6 ANALÝZA VÝKONU HZS

V této kapitole je provedena regresní analýza vývoje počtu jednotlivých mimořádných událostí v České republice, a to v období od roku 2008 až 2013. Pro znázornění dat je použita lineární regrese včetně spojnice lineárního trendu pomocí bodového grafu.

Spolehlivost trendu vývoje je vyjádřena **indexem determinace R^2** (koeficient těsnosti), který vyjadřuje stupeň lineární závislosti jednotlivých veličin. Hodnota indexu determinace se pohybuje v intervalu od nuly do jedné. Čím více se hodnota indexu determinace blíží jedné, tím lépe spojnice lineárního trendu vyjadřuje skutečné hodnoty. Závislost vývoje bude zkoumána podle rovnice trendu, pro provedení příslušných statistických testů je využita hladina testu $\alpha = 0,05$, rozsahem výběru $n = 6$, kdy rozsah výběru znamená počet sledovaných let. Ze statistických tabulek [46] je dosazena kritická hodnota korelačního koeficientu (K). Hodnota K je při $\alpha = 0,05$ a **rozsahu výběru 6** rovna 0,8114. Pro využití následujícího vzorce je nutné hodnotu K umocnit na druhou. Po umocnění a zaokrouhlení je na 4 desetinná místa je hodnota **$K^2 = 0,6584 = R^2_k$** .

Poté je použit vzorec:

$$\varepsilon = \frac{R^2}{R_k^2}$$

kde: $\varepsilon < 1$, závislost neexistuje

$\varepsilon > 1$, závislost existuje

6.1 Přehled mimořádných událostí se zásahy JPO

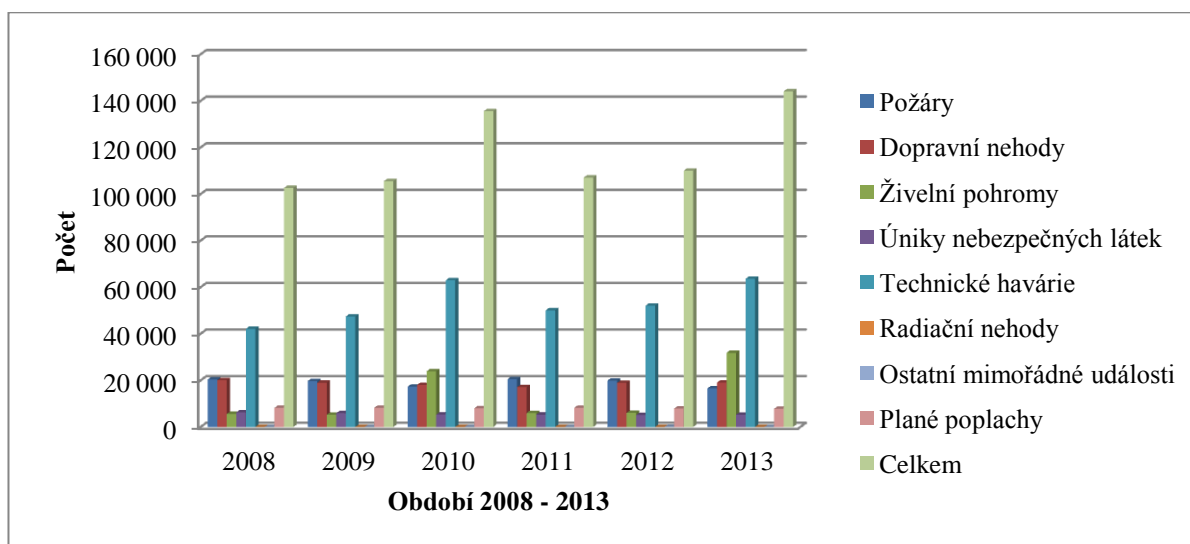
Přehled mimořádných událostí, u kterých zasahovaly JPO jsou uvedeny v následující tabulce. Do celkového počtu je zahrnuto 9 událostí (z toho 3 požáry), které byly za účasti JPO z ČR likvidovány v zahraničí.[41]

Tabulka 4: Jednotlivé typy mimořádných událostí se zásahy JPO (počet)

Druh události	Počet událostí						Průměr
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Požáry	20 406	19 681	17 296	20 511	19 908	16 563	19 060,8
Dopravní nehody	20 063	19 004	18 053	17 061	18 910	19 023	18 685,7
Živelní pohromy	5 599	5 240	23 911	5 964	6 049	31 794	13 092,8
Úniky nebezpečných látek	6 242	5 916	5 300	5 285	5 106	5 253	5 517,0
Technické havárie	42 104	47 412	62 961	50 035	52 084	63 596	53 032,0
Radiační nehody	0	0	0	1	1	1	0,5
Ostatní mimořádné události	17	10	2	6	67	8	18,3
Plané poplachy	8 194	8 251	8 037	8 202	7 909	7 837	8 071,7
Celkem	102 625	105 514	135 560	107 065	110 034	144 075	117 478,8

Zdroj: vlastní dle [41]

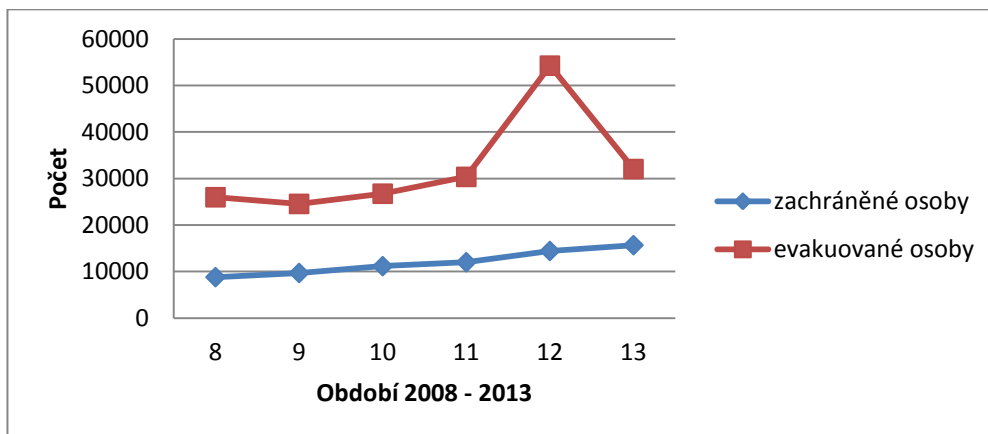
Z tabulky vyplývá, že za sledované období byl v roce 2013 nejnižší počet zásahů u požárů, ale naopak prudce vzrostl počet živelních pohrom. Tento prudký nárůst byl zaznamenán také v roce 2010. Nadprůměrný počet zásahů byl v roce 2013 v případě technických havárií a lehce nadprůměrný byl také počet zásahů u dopravních nehod. Naopak radiační nehody jsou v České republice v posledních letech výjimkou. V letech 2008 až 2010 nebyl zaznamenán žádný zásah u těchto nehod, v posledních 3 letech se radiační nehoda objevila jednou ročně. Ostatní uvedené mimořádné události se pohybují v těsné blízkosti průměru. V průměru je nejčastější vyskytující se mimořádnou událostí technická havárie. Nejméně častou je již zmíněná radiační nehoda. Pro lepší orientaci v datech byl vytvořen následující graf (Obrázek 16).

Obrázek 16: Graf porovnávací jednotlivé druhy událostí se zásahy JPO v období 2008 – 2013

Zdroj: vlastní dle [41]

6.2 Počet zachráněných osob

Zajímavý údaj je jistě také počet zachráněných a evakuovaných osob jednotkami požární ochrany. Jak znázorňuje následující graf, nejvíce evakuovaných osob bylo v roce 2012 a počet zachráněných osob každým rokem roste.

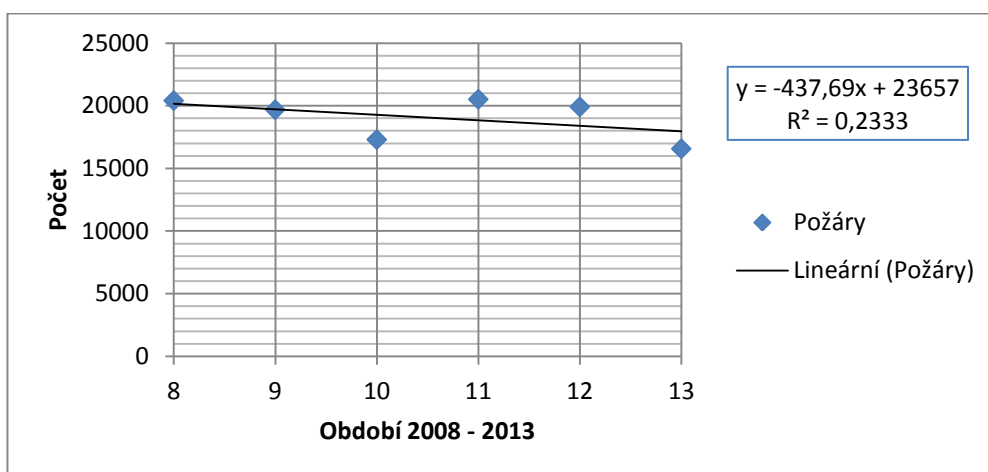

Obrázek 17: Graf znázorňující vývoj počtu zachráněných a evakuovaných osob v období 2008 – 2013

Zdroj: vlastní dle [41]

6.3 Požáry

V následujícím grafu je možné sledovat vývoj počtu požárů ve sledovaném období. Jak znázorňuje regresní přímka, počet požárů má mírně klesající trend. Hodnota koeficientu těsnosti je zde $R^2 = 0,2333$ a umocněný korelační koeficient $K^2 = 0,6584$. Podílem hodnoty koeficientu těsnosti s umocněným korelačním koeficientem je určena hodnota ε , která je, po zaokrouhlení, rovna hodnotě 0,3543. Po provedení analýzy závislosti bylo zjištěno, že zde neexistuje žádná závislost ve vývoji počtu zásahů JPO.

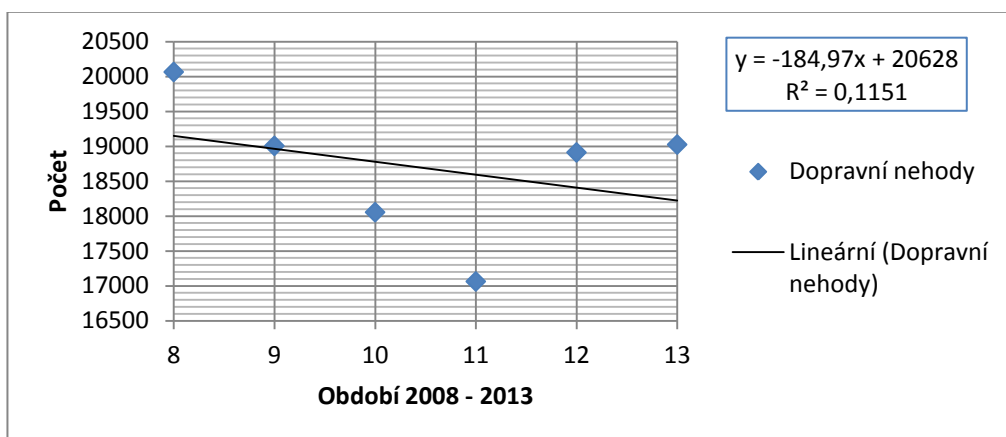

Obrázek 18: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u požárů v období 2008 – 2013

Zdroj: vlastní dle [41]

6.4 Dopravní nehody

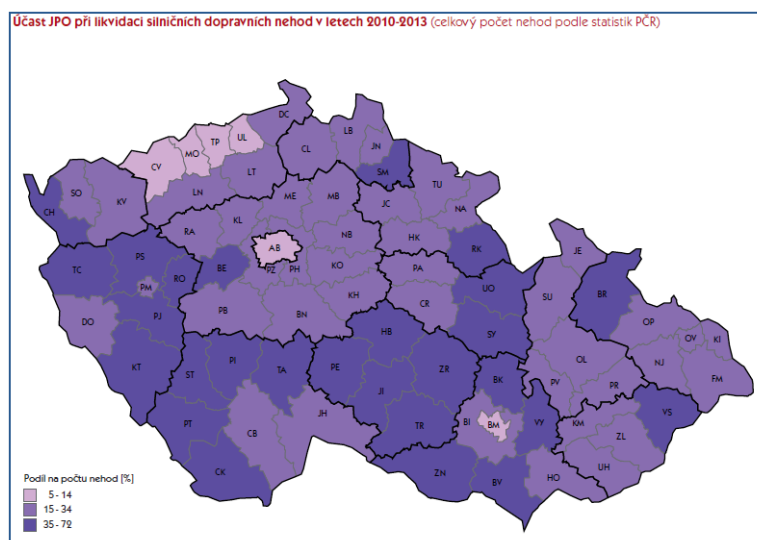
Graf lineární regrese znázorňuje klesající trend počtu zásahů u dopravních nehod. V letech 2008 až 2011 počet zásahů u dopravních nehod prudce klesal, nicméně v posledních dvou letech byl zaznamenán nárůst. Hodnota koeficientu těsnosti je v tomto případě 0,1151. $\varepsilon = 0,1748$, z čehož vyplývá, že ve vývoji počtu zásahů u dopravních nehod také neexistuje závislost.

Obrázek 19: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u dopravních nehod v období 2008 – 2013

Zdroj: vlastní dle [41]

Z následujícího obrázku je patrný podíl zásahu JPO na celkovém počtu dopravních nehod v období od roku 2010 až 2013. V kraji Vysočina JPO zasahovaly u většiny dopravních nehod v závislosti na celkovém počtu dopravních nehod v kraji. Podobně tomu tak bylo i v Jihočeském a Plzeňském kraji.

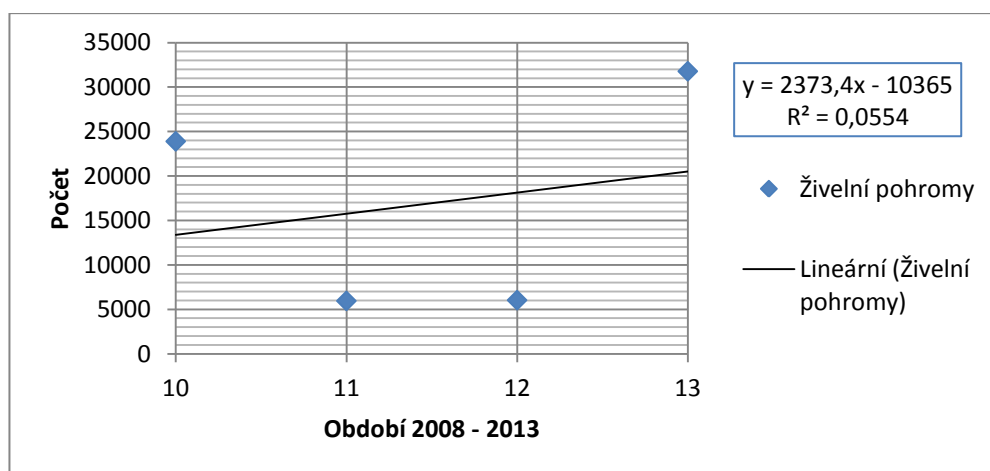
Obrázek 20: Mapa znázorňující podíl zásahu JPO na celkovém počtu dopravních nehod v období 2010 – 2013

Zdroj: [41]

6.5 Živelní pohromy

„Od roku 2010 platí změna při evidenci živelních pohrom. Mimořádné události vzniklé následkem škodlivě působících přírodních sil a jevů (včetně počasí), které ohrožují životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí a při nichž jednotky PO provádějí záchranné a likvidační práce, jsou evidovány podle převažující činnosti při zásahu a jsou opatřeny specifickým příznakem, který umožňuje sledovat příčinu mimořádné události.“ (ročenka HZS) 2012

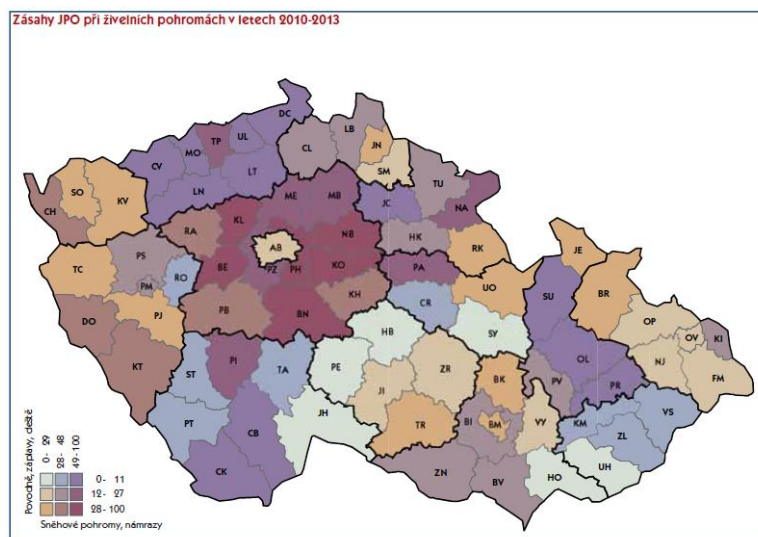
Z tohoto důvodu je regresní analýza provedena v období od roku 2010 až 2013. Z grafu lineární regrese je patrné, že vývoj počtu živelních pohrom má rostoucí trend. V roce 2013 byl počet zásahů u živelních pohrom na svém maximu. Koefficient těsnosti je zde roven hodnotě 0,0554 a ε je rovno hodnotě 0,0841. Na vývoji počtu zásahů u živelních pohrom opět neexistuje závislost.

Obrázek 21: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u živelních pohrom v období 2008 – 2013

Zdroj: vlastní dle [41]

Na následujícím obrázku je znázorněno převažující typ zásahů JPO u živelních pohrom v jednotlivých okresech v letech 2010 – 2013. Lze konstatovat, že v Ústeckém kraji bylo nejvíce zásahů u živelních pohrom typu povodně, záplavy či deště a ve Středočeském kraji se JPO potýkaly se všemi typy živelních pohrom.

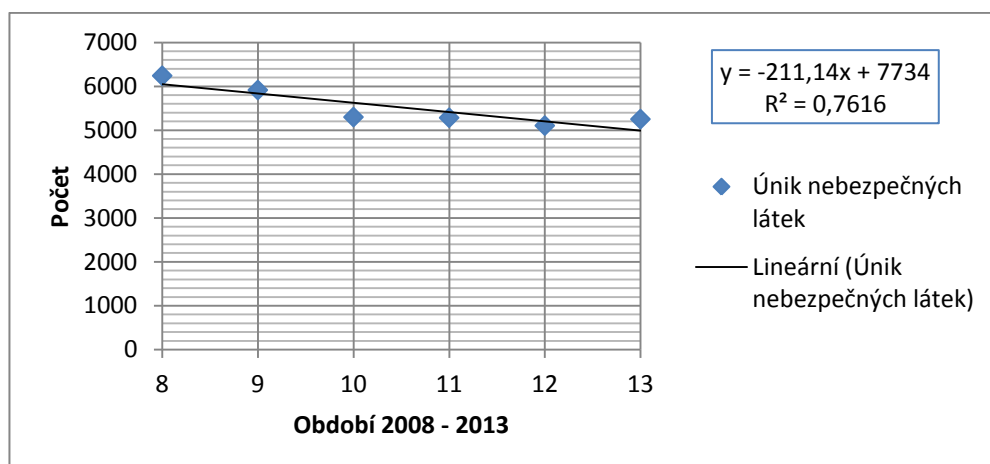

Obrázek 22: Mapa znázorňující převažující typ zásahů JPO u živelních pohrom v období 2010 – 2013

Zdroj: [41]

6.6 Únik nebezpečných látek

Mimořádné události způsobené únikem nebezpečných látek mají klesající trend. Hodnota ε je v tomto případě rovna 1,1567, čili větší než 1. U vývoje počtu zásahů JPO u úniku nebezpečných látek tedy existuje lineární závislost.

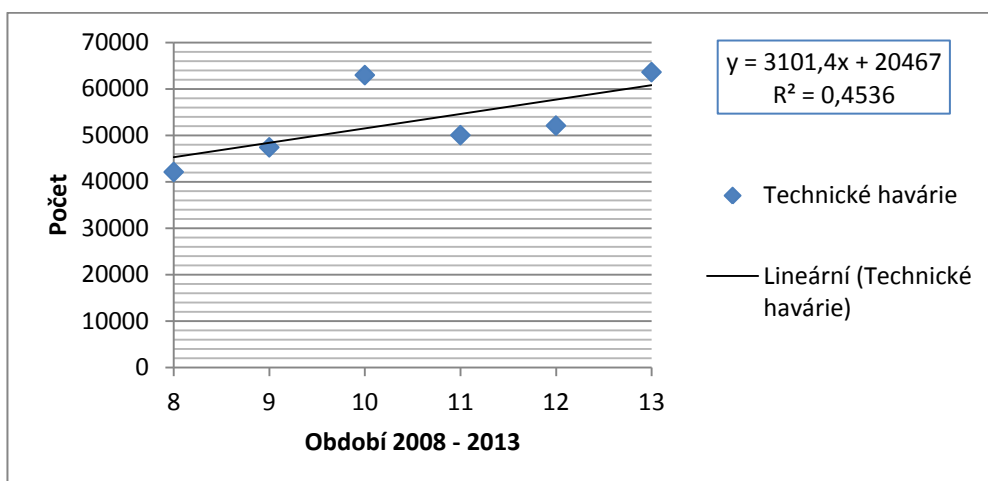
Obrázek 23: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u mimořádných událostí způsobených únikem nebezpečných látek v období 2008 – 2013

Zdroj: vlastní dle [41]

6.7 Technické havárie

Následující graf znázorňuje rostoucí trend ve vývoji počtu zásahů JPO u technických havárií. Větší výkyv v hodnotách byl zaznamenán v roce 2010, kdy byl počet zásahů u technických havárií na svém maximu. Hodnota koeficientu těsnosti je rovna 0,4536.

Vypočtené $\varepsilon = 0,6889$, tedy neexistuje žádná závislost ve vývoji počtu zásahů JPO u technických havárií.

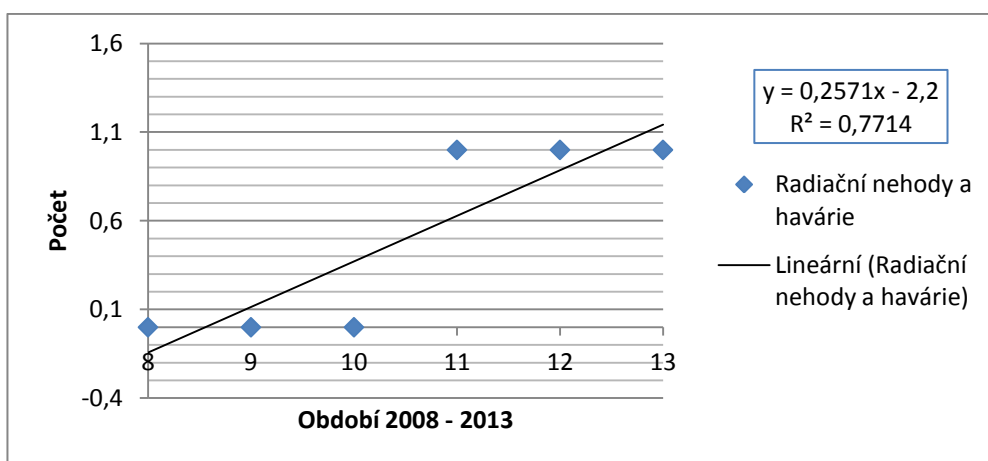

Obrázek 24: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u technických havárií v období 2008 – 2013

Zdroj: vlastní dle [41]

6.8 Radiační nehody a havárie

Radiační nehody a havárie se v ČR vyskytují velmi sporadicky. V letech 2008 – 2010 nebyl zaznamenán žádný zásah JPO u těchto mimořádných událostí. V letech 2011 – 2013 zasahovaly JPO u těchto mimořádných událostí 1 krát ročně. Z grafického znázornění lineární regrese je tedy patrný rostoucí trend ve vývoji počtu zásahů JPO u radiačních nehod a havárií. Koeficient těsnosti se zde rovná hodnotě 0,7714 a $\varepsilon = 1,1716$. Ve vývoji počtu zásahů JPO u radiačních nehod tedy existuje lineární závislost.

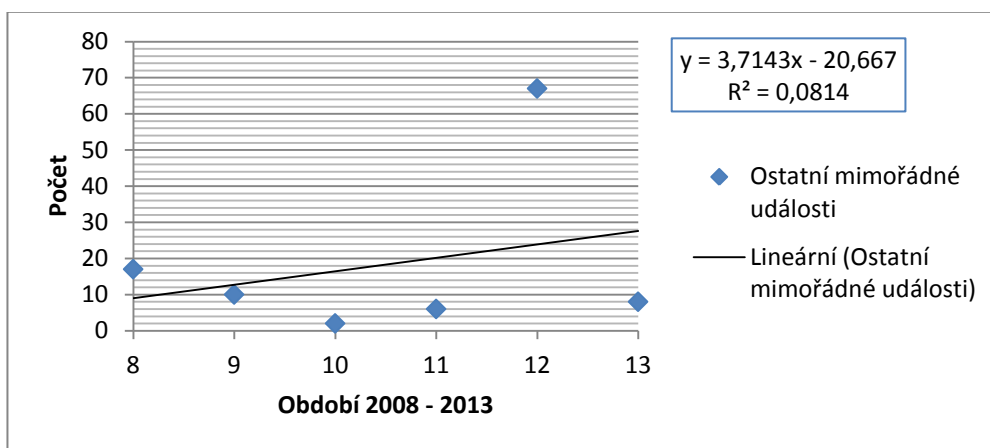

Obrázek 25: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u radiačních nehod a havárií v období 2008 – 2013

Zdroj: vlastní dle [41]

6.9 Ostatní mimořádné události

V případě ostatních MU z grafu lineární regrese vyplývá rostoucí trend vývoje počtu zásahů JPO u těchto MU. Silný výkyv byl zaznamenán v roce 2012, kdy byl počet zásahů JPO u ostatních mimořádných událostí na svém maximu. Hodnota koeficientu těsnosti je v tomto případě rovna 0,0814 a $\varepsilon = 0,1236$ a ve vývoji počtu zásahů JPO u ostatních MU tedy neexistuje žádná závislost.

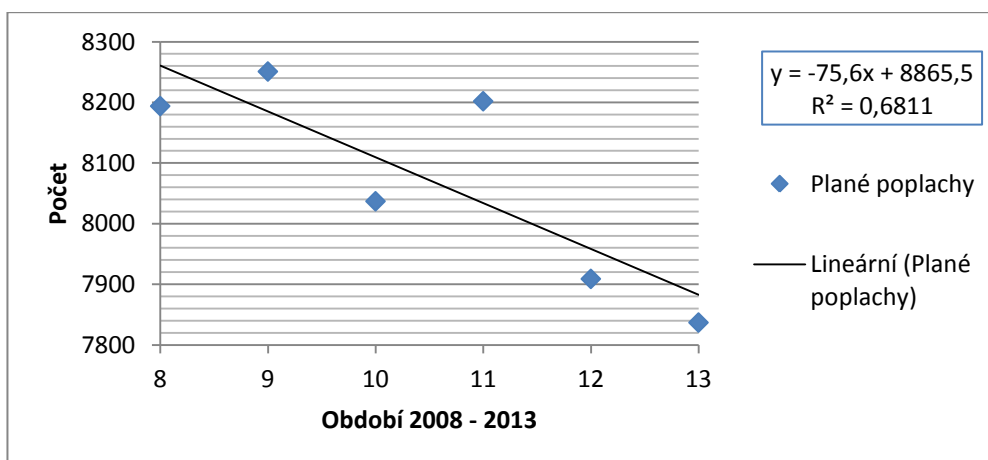

Obrázek 26: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u ostatních mimořádných událostí v období 2008 – 2013

Zdroj: vlastní dle [41]

6.10 Plané poplachy

Jak znázorňuje následující graf, počet zásahů JPO u planých poplachů má klesající trend. Výkyvy byly zaznamenány v roce 2009 a 2011, kdy v roce 2009 byl počet zásahů u planých poplachů na svém maximu. Hodnota koeficientu těsnosti je rovna 0,6811 a $\varepsilon = 1,0345$. Ve vývoji počtu zásahů JPO u planých poplachů tedy existuje lineární závislost.

Obrázek 27: Graf znázorňující vývoj počtu zásahů JPO u planých poplachů v období 2008 – 2013

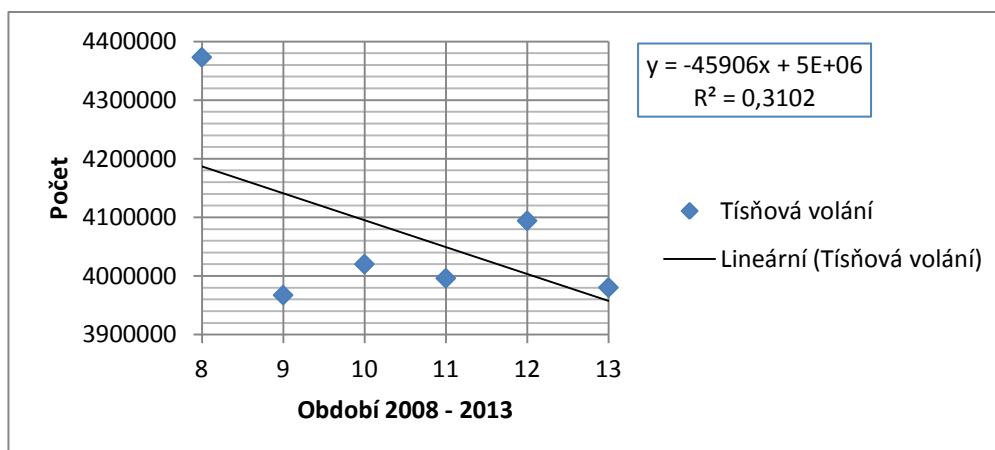
Zdroj: vlastní dle [41]

7 ANALÝZA TÍŠŇOVÉHO VOLÁNÍ NA LINKY 150 A 112 V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI

Cílem této kapitoly je provést analýzu tíšňového volání v Královéhradeckém kraji v porovnání s Českou republikou. Dále pak analyzovat vývoj počtu zásahů JPO v jednotlivých okresech Královéhradeckého kraje v závislosti na počtu tíšňového volání v Královéhradeckém kraji v letech 2006 až 2012.

7.1 Vývoj počtu hovorů telefonních center tíšňového volání HZS ČR

Následující graf znázorňuje klesající trend vývoje počtu hovorů telefonních center tíšňového volání HZS ČR. Velký výkyv nastal v roce 2008, kdy byl počet hovorů na svém maximu, a v roce 2009, kdy byl počet hovorů naopak ve svém minimu. Hodnota koeficientu těsnosti je rovna 0,3102 a $\varepsilon = 0,4711$, tedy neexistuje závislost ve vývoji počtu hovorů telefonních center tíšňového volání HZS ČR.

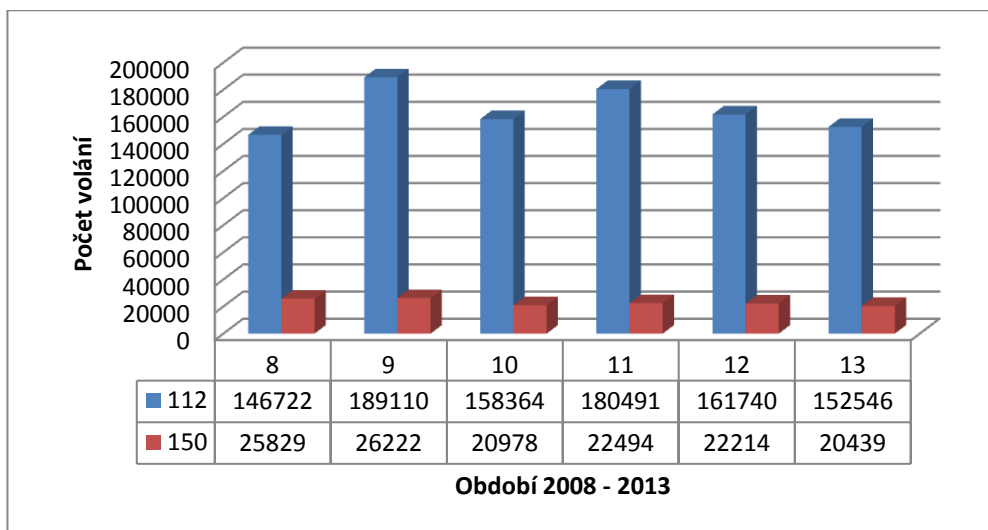

Obrázek 28: Graf znázorňující vývoj počtu hovorů telefonních center tíšňového volání HZS ČR v období 2008 – 2013

Zdroj: vlastní dle [41]

7.2 Analýza tíšňového volání na linky 150 a 112 v Královéhradeckém kraji

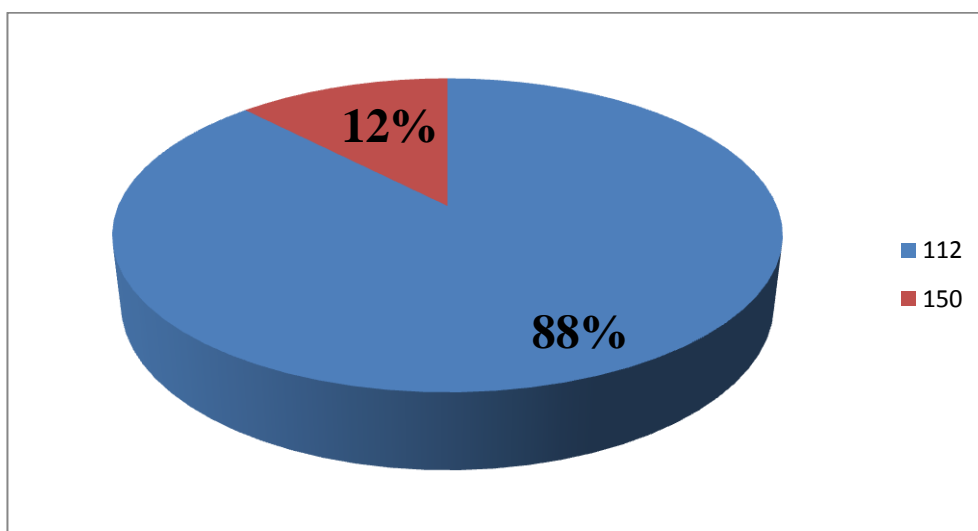
V Královéhradeckém kraji bylo za posledních 6 let přijato 1 127 149 hovorů, z čehož 988 973 volání bylo uskutečněno na tíšňovou linku 112 a 138 176 volání na tíšňovou linku 150. Jak znázorňuje následující graf, královéhradečtí občané, stejně jako občané v ostatních krajích České republiky, volají podstatně častěji na linku 112.

Obrázek 29: Graf znázorňující počet volání na linky 150 a 112 v období od roku 2008 – 2013 v Královéhradeckém kraji

Zdroj: vlastní dle [42]

Pro názornější procentuální rozdělení počtu tísňových volání na linky 150 a 112 byl vytvořen následující graf (Obrázek 30).

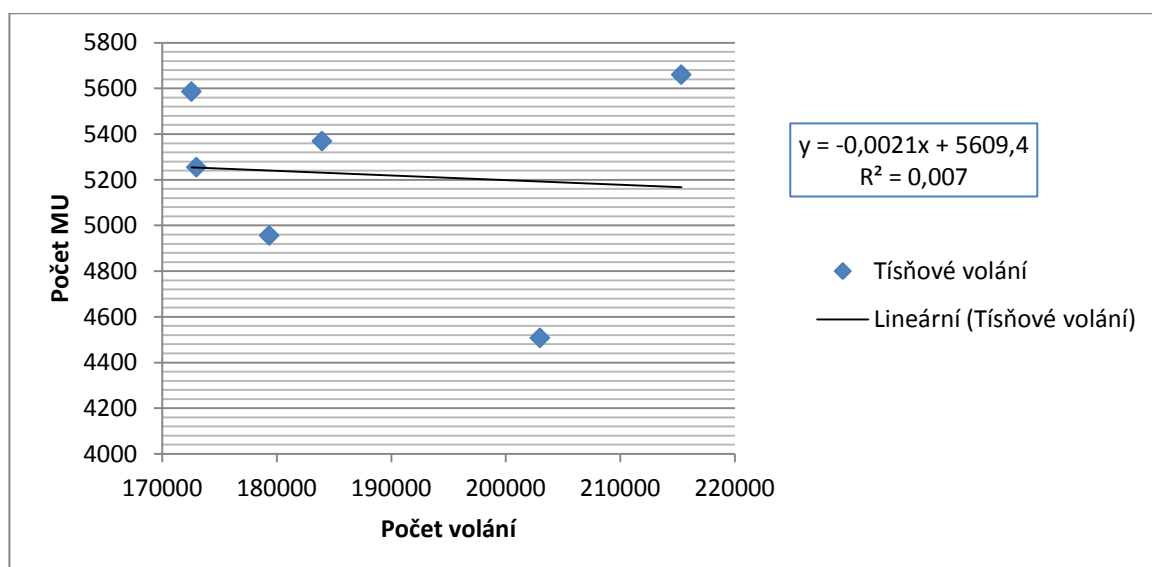

Obrázek 30: Graf znázorňující poměr počtu volání na linku 150 a 112

Zdroj: vlastní dle [42]

V následujícím grafu (Obrázek 31) je prostřednictvím regresní analýzy zkoumáno, zda počet vzniklých MU závisí na počtu tísňových volání, které byly uskutečněny v Královéhradeckém kraji v letech 2008 až 2013.

Hodnota koeficientu těsnosti je $R^2 = 0,007$ a $\varepsilon = 0,0106$. Neexistuje zde tedy lineární závislost.

Obrázek 31: Graf znázorňující závislost počtu vzniklých mimořádných událostí a počtu tísňových volání

Zdroj: vlastní dle [42]

7.3 Analýza tísňového volání na počet obyvatel v letech 2002 - 2012

7.3.1 Vývoj počtu obyvatel v ČR a Královéhradeckém kraji v letech 2002 – 2012 v tis. obyvatel

Z následující tabulky (Tabulka 5) je patrné, že počet obyvatel v České republice má, až na výjimku v roce 2011, kladné meziroční přírůstky. V Královéhradeckém kraji naopak do roku 2004 klesá, následně roste až do roku 2008. V roce 2009 je zaznamenán propad, který je v roce 2010 vyrovnán a překonán. Od roku 2011 je trend opět klesající. Pro lepší názornost byl vytvořen Graf vývoje počtu obyvatel v ČR v období 2002 – 2012 (Obrázek 32) a Graf vývoje počtu obyvatel v Královéhradeckém kraji (Obrázek 33). V těchto grafech je závislost vývoje zkoumána podle rovnice lineárního trendu a rozsah výběru $n = 11$. Hodnota K je při $\alpha = 0,05$ a rozsahu výběru 11 rovna 0,6021. Po umocnění a zaokrouhlení na 4 desetinná místa je hodnota $K^2 = 0,3625 = R_k^2$.

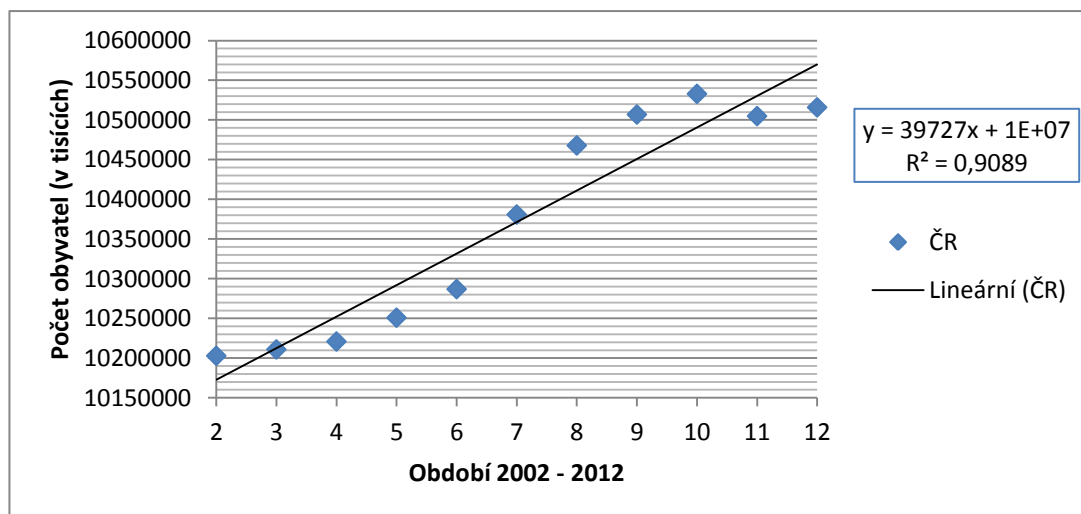
Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatel v ČR a Královéhradeckém kraji v letech 2002 – 2012 (v tis. obyvatel)

Rok	Česká republika	Královéhradecký kraj
2002	10203	548,437
2003	10211	547,563
2004	10221	547,296
2005	10251	548,368
2006	10287	549,643
2007	10381	552,212
2008	10468	554,520
2009	10507	554,402
2010	10533	554,803
2011	10505	553,856
2012	10516	552,946

Zdroj: vlastní dle [36],[18]

V následujícím grafu (Obrázek 32) je znázorněn rostoucí trend vývoje počtu obyvatel v České republice.

Hodnota koeficientu těsnosti $R^2 = 0,9089$ a $\varepsilon = 2,5073$, což značí existenci lineární závislosti pro vývoj počtu obyvatel v České republice.

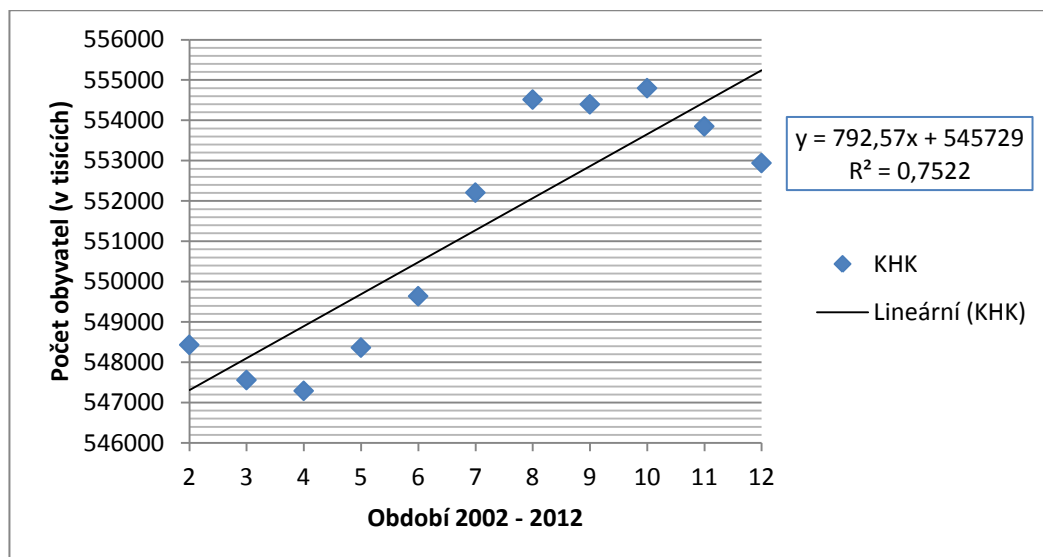

Obrázek 32: Graf vývoje počtu obyvatel v ČR v období 2002 – 2012

Zdroj: vlastní dle [18]

Graf (Obrázek 33) znázorňuje vývoj počtu obyvatel v Královéhradeckém kraji, který má také rostoucí trend.

Hodnota koeficientu těsnosti $R^2 = 0,7522$ a $\varepsilon = 2,075$, což také značí existenci lineární závislosti pro vývoj počtu obyvatel v Královéhradeckém kraji.

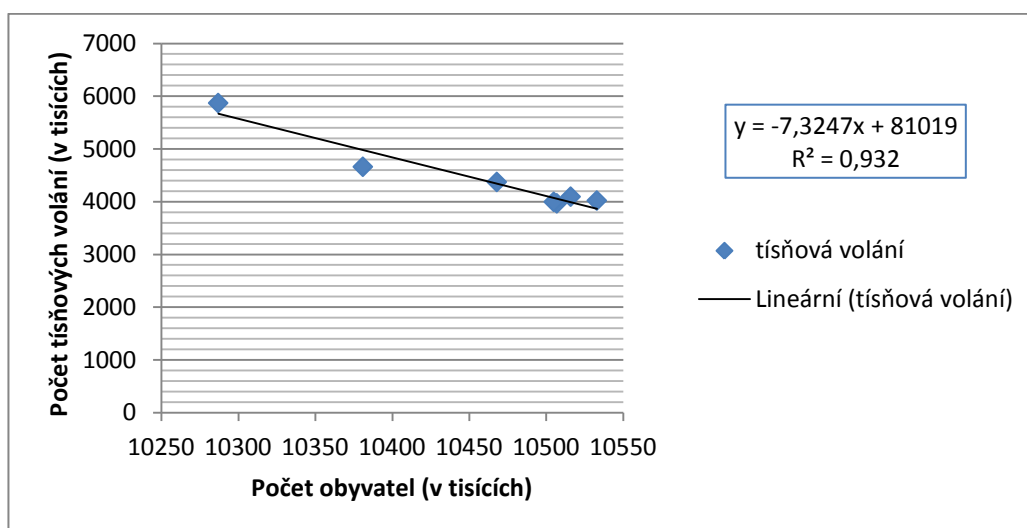
Obrázek 33: Graf vývoje počtu obyvatel v Královéhradeckém kraji v období 2002 - 2012

Zdroj: vlastní dle [36]

7.3.2 Vývoj počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v období 2006 – 2012 v ČR

Zde je závislost vývoje zkoumána podle rovnice trendu, pro $\alpha = 0,05$ a rozsah výběru $n = 7$. Hodnota K je při $\alpha = 0,05$ a rozsahu výběru 7 rovna 0,7545. Po umocnění a zaokrouhlení na 4 desetinná místa je hodnota $K^2 = 0,5693 = R^2_k$.

Vývoj počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v České republice má klesající trend. Hodnota koeficientu těsnosti $R^2 = 0,932$ a $\varepsilon = 1,6371$. Ve vývoji počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel tedy existuje lineární závislost.

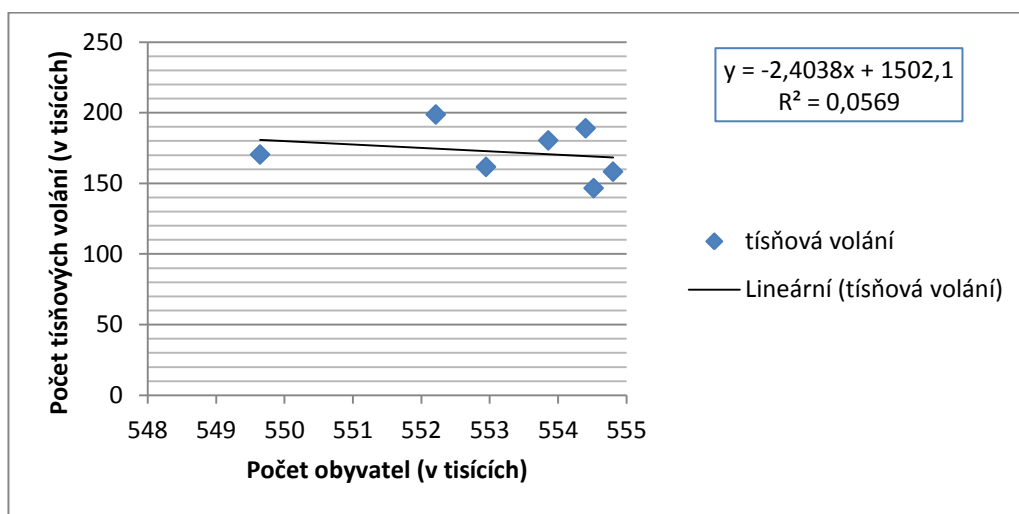
Obrázek 34 Graf vývoje počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v ČR v období 2006 – 2012

Zdroj: vlastní dle [41],[18]

7.3.3 Vývoj počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v období 2006 – 2012 v Královéhradeckém kraji

V tomto případě je závislost vývoje zkoumána dle stejných hodnot, jako v případě zkoumání závislosti vývoje počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v České republice. Tedy hodnota K je při $\alpha = 0,05$ a rozsahu výběru 7 rovna 0,7545. Po umocnění a zaokrouhlení na 4 desetinná místa je hodnota $K^2 = 0,5693 = R^2_k$.

Vývoj počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v Královéhradeckém kraji má klesající trend. Hodnota koeficientu těsnosti $R^2 = 0,0569$ a $\varepsilon = 0,0999$. Ve vývoji počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel neexistuje lineární závislost.

Obrázek 35: Graf vývoje počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2012

Zdroj: vlastní dle [41],[36]

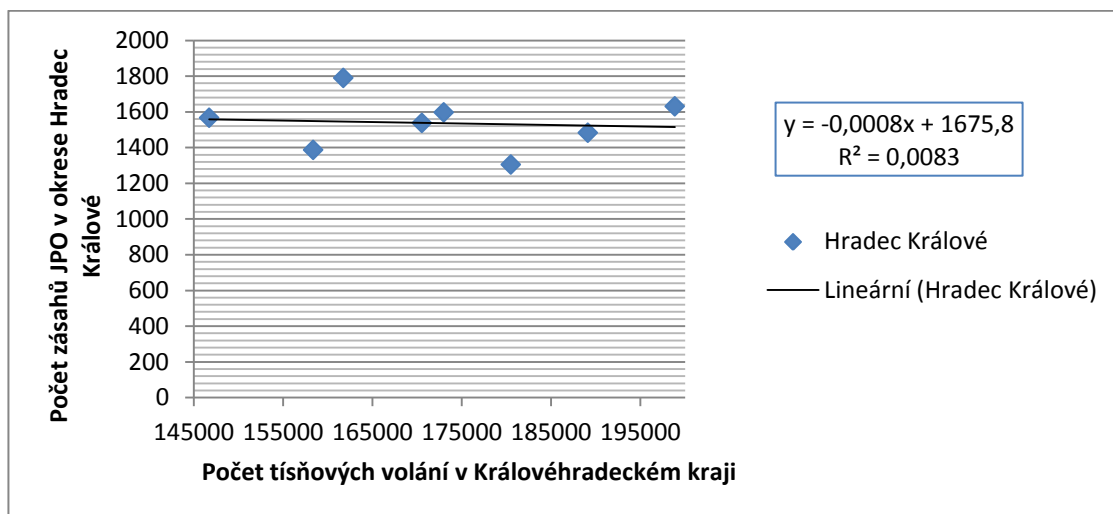
7.4 Analýza počtu zásahů JPO v jednotlivých okresech Královéhradeckého kraje v závislosti na počtu tísňového volání v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2013

V této analýze je závislost vývoje zkoumána podle rovnice trendu, pro $\alpha = 0,05$ a rozsah výběru $n = 8$. Hodnota K je při $\alpha = 0,05$ a rozsahu výběru 8 rovna 0,7067. Po umocnění a zaokrouhlení na 4 desetinná místa je hodnota $K^2 = 0,4994 = R^2_k$.

7.4.1 Okres Hradec Králové

Následující graf znázorňuje mírně klesající trend ve vývoji počtu zásahů JPO v okrese Hradec Králové v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji.

Hodnota koeficientu těsnosti $R^2 = 0,0083$ a $\varepsilon = 0,0166$, tedy zde neexistuje žádná závislost.

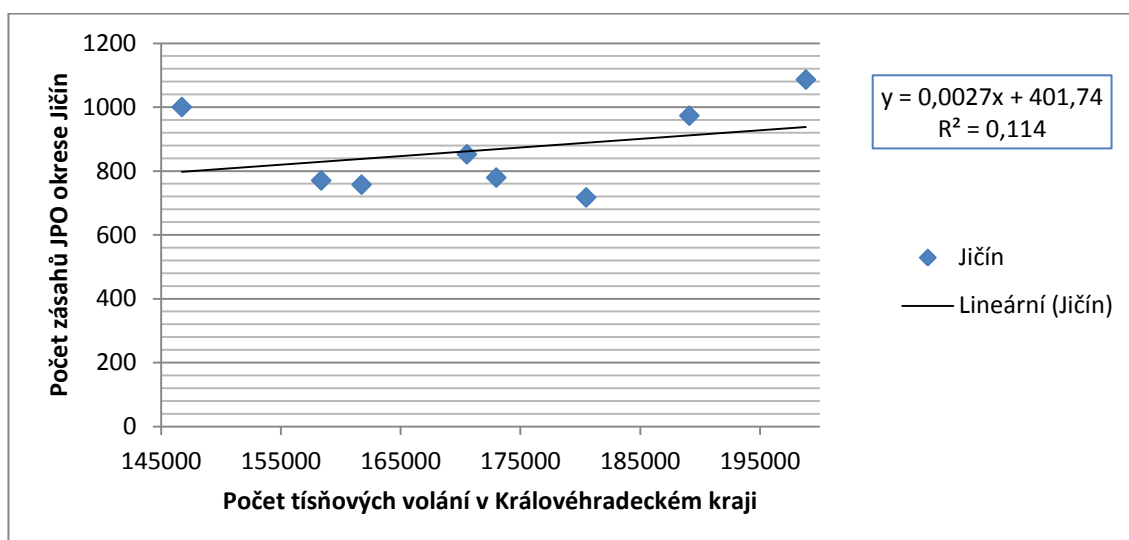
Obrázek 36: Graf vývoje počtu zásahů JPO v okrese Hradec Králové v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2013

Zdroj: vlastní [42],[36]

7.4.2 Okres Jičín

V okrese Jičín má počet zásahů JPO v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji rostoucí trend, což znázorňuje následující graf (Obrázek 37).

Hodnota koeficientu těsnosti $R^2 = 0,114$ a $\varepsilon = 0,2283$ a neexistuje zde tedy žádná lineární závislost.

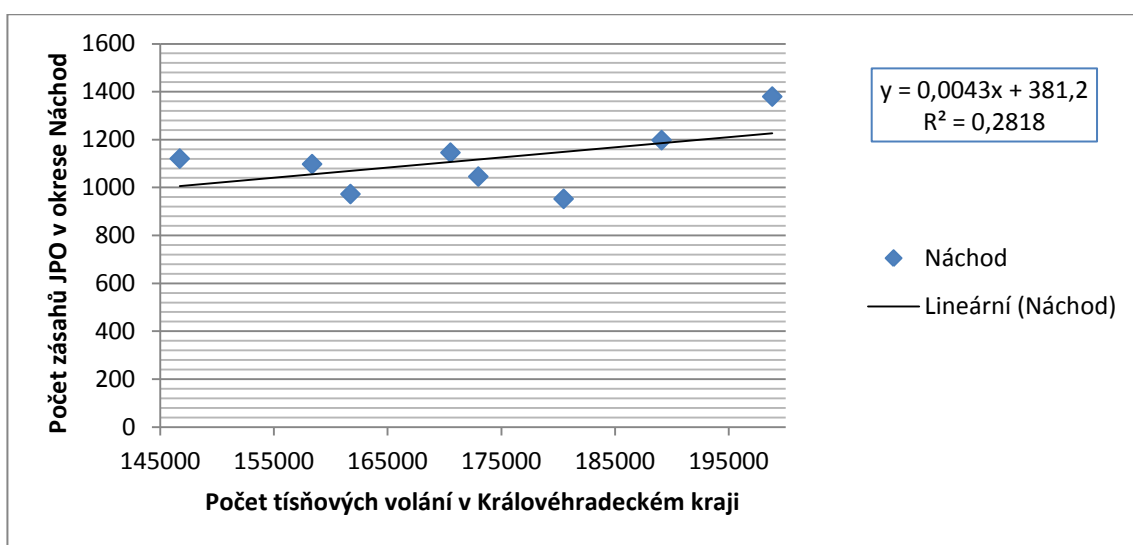
Obrázek 37: Graf vývoje počtu zásahů JPO v okrese Jičín v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2013

Zdroj: vlastní dle [42],[36]

7.4.3 Okres Náchod

Okres Náchod má v počtu zásahů JPO v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji rostoucí trend. Tento trend znázorňuje následující graf (Obrázek 38).

Hodnota koeficientu těsnosti $R^2 = 0,2818$ a $\varepsilon = 0,5643$ a také zde neexistuje žádná lineární závislost.

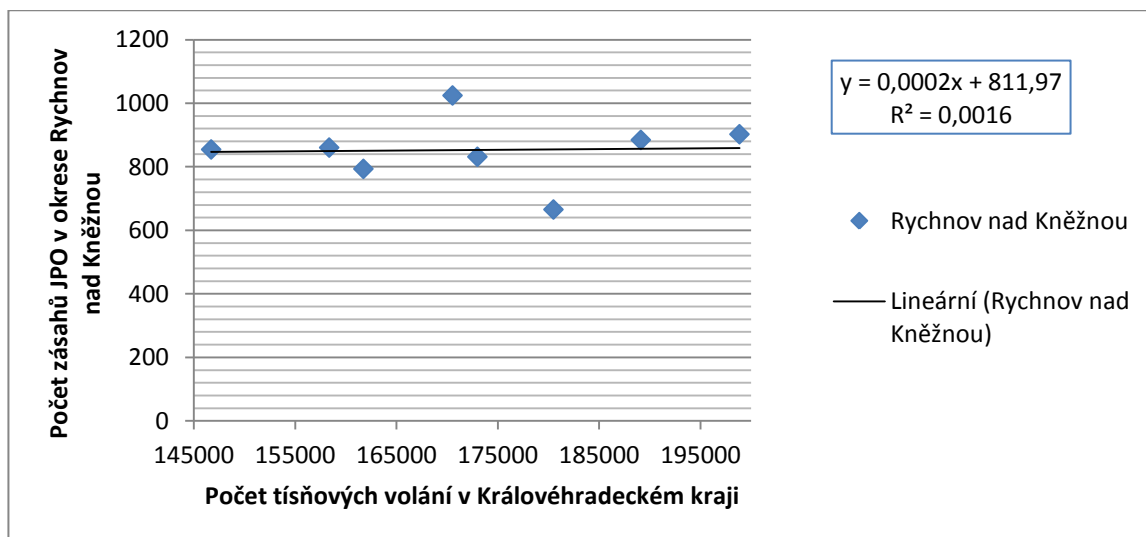
Obrázek 38: Graf vývoje počtu zásahů JPO v okrese Náchod v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2013

Zdroj: vlastní dle [42],[36]

7.4.4 Okres Rychnov nad Kněžnou

V následujícím grafu (Obrázek 39) je znázorněn vývoj počtu zásahů JPO v okrese Rychnov nad Kněžnou v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji. Tento vývoj má mírně rostoucí trend.

Hodnota koeficientu těsnosti $R^2 = 0,0016$ a $\varepsilon = 0,0032$, tudíž zde také neexistuje lineární závislost.

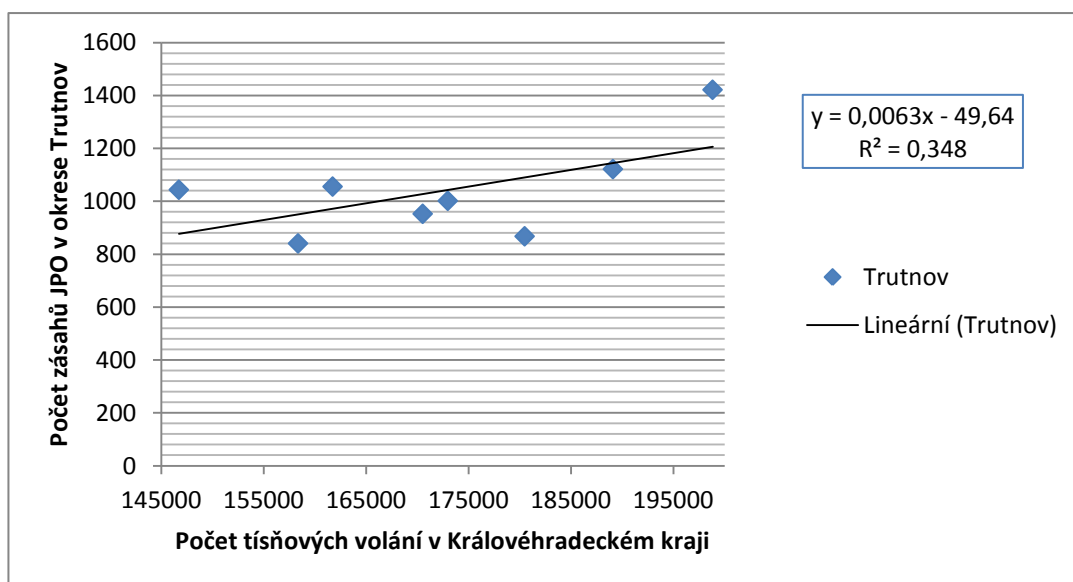
Obrázek 39: Graf vývoje počtu zásahů JPO v okrese Rychnov nad Kněžnou v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2013

Zdroj: vlastní dle [42],[36]

7.4.5 Okres Trutnov

V okrese Trutnov má počet zásahů JPO v závislosti s počtem tísňových volání v Královéhradeckém kraji rostoucí trend, což vyjadřuje následující graf (Obrázek 40).

Hodnota koeficientu těsnosti $R^2 = 0,348$ a $\varepsilon = 0,8771$, což značí, že ani zde není žádná lineární závislost.

Obrázek 40: Graf vývoje počtu zásahů JPO v okrese Trutnov v závislosti na počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji v období 2006 – 2013

Zdroj: vlastní dle [42],[36]

8 HLAVNÍ POZNATKY A DOPORUČENÍ

Analýza integrovaného záchranného systému je rozdělena na pět částí. První část analyzuje výkon HZS ČR se zaměřením na zásahy JPO u jednotlivých typů mimořádných událostí. Druhá část se zabývá vývojem počtu hovorů telefonních center tísňového volání HZS ČR. Třetí část je zaměřena na analýzu tísňového volání na linky 150 a 112 v Královéhradeckém kraji. Ve čtvrté části je analyzován počet tísňových volání na počet obyvatel v letech 2002 až 2012. Poslední část je zaměřena na analýzu počtu zásahů JPO v jednotlivých okresech Královéhradeckého kraje v závislosti na počtu tísňového volání v Královéhradeckém kraji v letech 2006 až 2013.

Z analýzy výkonu HZS ČR byl zjištěn průměrně nejčastější výskyt zásahu JPO u technických havárií. Počet technických havárií v jednotlivých letech kolísá, nicméně jeho kolísavost se pohybuje stále ve vysokých hodnotách. Dle analýzy vývoje počtu technických havárií nebyl potvrzen rostoucí trend, čili není možné předpovídat vývoj počtu technických havárií do budoucna. Pro složky integrovaného záchranného systému je důležité sledovat další vývoj počtu technických havárií a snažit se jejich počet snížit. Nicméně zde není velký prostor pro zlepšení vývoje těchto mimořádných událostí, a to v důsledku působení lidského faktoru. Jedinou možností je nastavení větší prevence a nutnost dbát na realizaci bezpečnostních opatření a dodržování bezpečnostních zásad.

Naopak nejméně častý výskyt zásahů JPO je u radiačních nehod. Analýza nicméně potvrdila rostoucí trend počtu zásahů u této mimořádné události, a proto by se měly složky integrovaného záchranného systému touto problematikou zabývat. Zásah JPO u radiačních nehod byl uskutečněn třikrát za posledních 6 let, ale všechny tři mimořádné události proběhly jednou ročně v letech 2011 až 2013. Možností řešení jsou častější kontroly pracovišť, které při své činnosti používají zdroje ionizujícího záření.

Další často se vyskytující mimořádnou událostí s vysokým počtem zásahů JPO jsou požáry. V letech 2011 až 2013 počet zásahů JPO u těchto událostí meziročně klesá, nicméně v analyzovaném období 2008 až 2013 nebyl klesající trend potvrzen. Vývoj počtu požárů je ale také ovlivněn lidským faktorem, čili je velmi obtížné jejich počet snížit. Jediným doporučením je zvýšení pozornosti v případě manipulace s otevřeným ohněm a osvěta problematiky spojené s požáry zejména u dětí.

Z analýzy vývoje počtu hovorů telefonních center tísňového volání HZS ČR vyplývá, že oproti prvnímu analyzovanému roku, roku 2008, se hodnoty počtu tísňových volání v dalších sledovaných letech vyskytují podstatně níže. Klesající trend ale analýzou nebyl

potvrzen. Nižší počet tísňových volání je pozitivní informací, která může značit lepší informovanost lidí o situacích, kdy je nutné volat tísňovou linku a kdy ji naopak nevolat. Hlavním doporučením je neustále zvyšovat informovanost občanů o tom, co je a co není tísňová situace, a jak se v případné tísňové situaci zachovat.

Zajímavý výsledek přinesla další analýza, a to analýza tísňového volání na linky 150 a 112 v Královéhradeckém kraji. Z analýzy dat je zřejmé, že lidé volají podstatně častěji na linku 112 než na linku 150. V případě komparace těchto dvou tísňových linek je to správný postup, a to z důvodu častějšího výskytu zásahu více složek integrovaného záchranného systému, než například v případě výjezdu zdravotnické záchranné služby. Navíc jsou telefonní hovory na linky 150 a 112 vyřizovány ve stejných telefonních centrech, a to v centrech tísňového volání HZS ČR. Z regresní analýzy závislosti počtu vzniklých mimořádných událostí v Královéhradeckém kraji a počtu tísňových volání v Královéhradeckém kraji je zřejmé, že zde žádná závislost neexistuje. Z toho vyplývá, že operátor na tísňové lince, díky své odbornosti, vyřeší velké množství tísňových hovorů sám bez nutnosti zásahu složek integrovaného záchranného systému. Hlavním doporučením je další zkoumání důvodů této nezávislosti.

Analýza tísňového volání na počet obyvatel v letech 2002 až 2012 je provedena pro Českou republiku a Královéhradecký kraj. Regresní analýza vývoje počtu obyvatel potvrdila rostoucí trend v České republice i v Královéhradeckém kraji. Rostoucí počet obyvatel je pro Českou republiku pozitivní, proto lze jen doporučit zajištění udržitelnosti tohoto trendu. Z analýzy vývoje počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v období 2006 až 2012 vyplývá, že v případě celorepublikové analýzy existuje závislost počtu tísňových volání na počet obyvatel a byl tedy potvrzen klesající trend. Tento vývoj je také velmi pozitivní a doporučením může být pouze stanovení pozitivních vlivů na tento vývoj a udržení klesajícího trendu. Naopak v případě analýzy Královéhradeckého kraje není klesající trend potvrzen. Čili hlavním doporučením je komparace skutečností v České republice a Královéhradeckém kraji a nastavení dalších kroků, jak se přiblížit celorepublikovému vývoji.

V poslední analýze byla zkoumána závislost počtu zásahů JPO v jednotlivých okresech Královéhradeckého kraje na počet tísňového volání v Královéhradeckém kraji v období 2006 až 2013. Ve všech okresech Královéhradeckého kraje byla potvrzena nezávislost. Tato nezávislost může být způsobena zkoumáním pouze jedné složky integrovaného záchranného systému. Tísňová linka 112 je ale nadnárodní tísňovou linkou, která řeší všechny typy

tísňového volání a v případě nutnosti zásahu jiné složky IZS, než je HZS ČR, tento hovor přepojí. Zásahy jiných složek, než složky HZS ČR, nebyly zkoumány.

Hlavním doporučením této práce je zvýšení prevence vzniku mimořádných událostí, a to jak osvětou ve školách a dalších dětských zařízeních, tak i informování obyvatel prostřednictvím všech informačních kanálů. Informovat obyvatelstvo je nutné i v souvislosti s tíšňovým voláním. Jednotlivé tíšňové linky by měly být všem lidem známé již od základní školy. Důležitá je ale také informace, že tíšňová linka 112 slouží hlavně pro tíšňová volání, na jejichž základě bude zasahovat více složek integrovaného záchranného systému a v případě nutnosti zásahu pouze jedné složky je rychlejší zavolat na konkrétní tíšňovou linku. Pouze u linky 150 jsou již tyto rozdíly odstraněny.

ZÁVĚR

Diplomová práce byla věnována analýze integrovaného záchranného systému České republiky se zaměřením na analýzu tísňového volání v Královéhradeckém kraji.

Pro specifikaci dané problematiky byla uvedena charakteristika integrovaného záchranného systému obecně s uvedením základních legislativních dokumentů. Byly zde popsány jednotlivé složky integrovaného záchranného systému a definovány pojmy spojené s danou problematikou.

V další části práce byly charakterizovány linky tísňového volání spolu s informacemi, kdy na linky volat a kdy na ně naopak nevolat.

Pro získání lepšího náhledu do činnosti jednotlivých složek integrovaného záchranného systému byla uvedena typová činnost složek IZS při společném zásahu u dopravní nehody. V této kapitole jsou uvedeny všechny činnosti IZS a všechny situace, které mohou při zásahu IZS nastat.

Následuje vymezení Královéhradeckého kraje, kde byly uvedeny základní, geografické a demografické údaje, aby blíže specifikovaly oblast, pro kterou byla provedena analýza.

Kapitola s názvem Analýza výkonu HZS patří do praktické části této práce. V této kapitole byl uveden vývoj počtu hovorů telefonních center tísňového volání HZS ČR. Dále byla provedena analýza tísňového volání na linky 150 a 112, kde byl potvrzen fakt, že lidé volají častěji na linku 112 než na linku 150, které jsou již společně napojeny na telefonní centra tísňového volání HZS ČR. Další provedenou analýzou byla analýza tísňového volání v závislosti na počtu obyvatel v letech 2002 až 2012. V této kapitole byl porovnán vývoj počtu obyvatel v ČR a Královéhradeckém kraji a dále byla provedena analýza vývoje počtu tísňových volání v závislosti na počtu obyvatel v období 2006 až 2012, a to jak v ČR, tak v Královéhradeckém kraji. Tato kapitola je nejdůležitější částí této práce.

Hlavní poznatky a doporučení byly specifikovány v poslední kapitole. Byly zde shrnuty nejdůležitější poznatky a byly k nim definovány hlavní doporučení.

Prvním cílem byl obecný popis jednotlivých složek integrovaného záchranného systému a vytvoření náhledu do činností jednotlivých složek při společném zásahu. Tento cíl byl popsán v první a druhé kapitole. Dalším cílem bylo vytvořit strukturovaný přehled jednotlivých tísňových linek a určit, kdy a na jakou linku zavolat. Linky tísňového volání byly specifikovány ve třetí kapitole. Třetím cílem bylo analyzovat

výkon HZS a zjistit, jaký je trend vývoje zásahů. Analýza výkonu HZS byla provedena v šesté kapitole. Posledním cílem bylo provést analýzu tísňového volání na tísňové linky 150 a 112 v Královéhradeckém kraji, která je obsahem sedmé kapitoly. Poslední kapitola obsahuje hlavní poznatky a doporučení.

POUŽITÁ LITERATURA

Literární zdroje

- [1] BAŠTECKÁ, Bohumila. Psychosociální krizová spolupráce. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013, 317 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4741-956.
- [2] COTE, E. Organizing for fire and rescue services: a special edition of the Fire protection handbook. Quincy, Mass.: National Fire Protection Association, c2003, 589 s. NFPA (Series), no. FPHFR03. ISBN 08-776-5577-4.
- [3] FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2010, 208 s. ISBN 978-80-246-1856-2.
- [4] HANUŠKA, Zdeněk. Plošné rozmístění sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR: učební texty pro posluchače 1. a 2. ročníku oboru Požární ochrana a bezpečnost průmyslu. 2. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2002, 10 s. ISBN 80-866-3402-7. Dostupné z: <http://www.fbi.vsb.cz/export/sites/fbi/030/.content/systems/resource/PDF/plosne-rozmisteni-sap.pdf>
- [5] *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015*. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2003, 34 s. ISBN 80-866-4013-2.
- [6] KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. Integrovaný záchranný systém. 3., aktualiz. vyd. Praha: Armex Publishing, 2008, 119 s. ISBN 978-808-6795-591.
- [7] MACH, Jan. *Univerzita medicínského práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 232 s. ISBN 978-802-4751-139.
- [8] REMEŠ, Roman a Silvia TRNOVSKÁ. *Praktická příručka přednemocniční urgentní medicíny*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 240 s. ISBN 978-802-4745-305.
- [9] ROUDNÝ, Radim a Petr LINHART. *Krizový management: kombinovaná forma studia*. Vyd. 1. (dotisk). Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005, 97 s. ISBN 80-719-4674-5.
- [10] SCHELLE, K., SVOBODA, I., SCHELLEOVÁ I., VIČAR, R. *Grundzüge des Verwaltungsrechts und der tschechischen öffentlichen Verwaltung*. Munich: Grin, 2011. ISBN 978-3-656-06251-6.

- [11] SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, 55, 44 s. ISBN 978-80-86640-59-4.
- [12] SMETANA, Marek a Danuše KRATOCHVÍLOVÁ. Integrovaný záchranný systém a jeho složky. Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007, 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.
- [13] SOUŠEK, Radovan. Krizové řízení v dopravě. Vyd. 1. Pardubice: Institut Jana Pernera, 2002, 217 s. ISBN 80-865-3006-X.
- [14] VOKUŠ, Jiří. Policie České republiky: Police of the Czech Republic : pomáhat a chránit. 2. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7701-4.
- [15] ZEMAN, Miloš a Otakar J MIKA. *Integrovaný záchranný systém*. Vyd. 1. Brno: VUT FCH, 2007, 51 s. ISBN 978-80-214-3448-6.

Internetové zdroje

- [16] Armáda České republiky se představuje. *Armáda České republiky* [online]. 8. března 2014 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=5090>
- [17] Bojové biologické zbraně. *Osetrovatelstvi.eu* [online]. 17. 2. 2012 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.osetrovatelstvi.eu/index.php/zeh/12-zeh/85-bojove-biologicke-zbrane>
- [18] Česká republika od roku 1989 v číslech. *Český statistický úřad* [online]. 15. 4. 2014 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989#01
- [19] Článek pro časopis "Inovace". *HZS Praha* [online]. 2003 [cit. 2014-04-07]. Dostupné z: http://www.hzspraha.cz/soubory/inf_izs.html
- [20] Dokumentace IZS. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 29. 1. 2014 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>
- [21] Charakteristika kraje. *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2014-04-23]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/strucna_charakteristika_kraje
- [22] Integrovaný záchranný systém. *Hradec Králové* [online]. 1. 4. 2014 [cit. 2014-04-27]. Dostupné z: <http://www.hradeckralove.org/urad/5-integrovaný-zachranny-system>

- [23] IZS. *Ostravský plamínek* [online]. 17. 3. 2014 [cit. 2014-04-27]. Dostupné z: <http://www.otavskyplaminek.cz/i-z-s.html>
- [24] IZS a jednotky požární ochrany. *HZS Jihomoravského kraje* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/izs-a-jednotky-pozarni-ochrany.aspx>
- [25] Jak volat záchrannou službu. *Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje* [online]. © 2007 [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: <http://www.zzskhk.cz/jak-volat-zachrannou-sluzbu.html>
- [26] Katalogový soubor - Typová činnost složek IZS při společném zásahu: Dopravní nehoda STČ 08/IZS. In: *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2009 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>
- [27] Kdo jsme. *Český červený kříž* [online]. © 1999 – 2013 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <http://www.cervenyriz.eu/cz/kdojsme.aspx>
- [28] Královéhradecký kraj. *Královéhradecký kraj* [online]. 22. 5. 2013 [cit. 2014-04-23]. Dostupné z: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/kraj-volene-organy/kralovehradecky-kraj/statisticke-udaje-108/>
- [29] Královéhradecký kraj. *Www.ceska-republika.estranky.cz* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-27]. Dostupné z: <http://www.ceska-republika.estranky.cz/clanky/kralovehradecky-kraj.html>
- [30] Městská policie hl. m. Prahy. *Praha.eu* [online]. [2014] [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: http://praha.eu/jnp/cz/home/zivot_v_praze/bezpecnost/mestska_policie/index.html
- [31] Obyvatelstvo. *Český statistický úřad* [online]. 2014 [cit. 2014-04-23]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_lide
- [32] O IZS. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 26. 6. 2009 [cit. 2014-04-07]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx>
- [33] O Policii ČR. *Policie České republiky* [online]. © 2014 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>
- [34] O Policii ČR. *Policie České republiky* [online]. © 2014 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

- [35] Organizační struktura Českého červeného kříže. *Český červený kříž* [online]. © 1999 – 2013 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.cervenyriz.eu/cz/struktura.aspx>
- [36] Počet obyvatel v obcích. *Český statistický úřad* [online]. 4. 5. 2013 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_v_obcich
- [37] Tísňová linka 112 v otázkách a odpovědích. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/zpravodajstvi-unor-2009-tisnova-linka-112-v-otazkach-a-odpovedich.aspx>
- [38] Tísňová linka 155. *Zdravotnická záchranná služba Moravskoslezského kraje* [online]. 19. 12. 2012 [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: <http://www.uszsmk.cz/Default.aspx?subhref=jakNa155>
- [39] Tísňová volání v České republice. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. © 2014 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>
- [40] Tísňová volání v ČR. *Sbor dobrovolných hasičů Vratimov* [online]. 2009 [cit. 2014-04-27]. Dostupné z: <http://www.hasicivratimov.cz/tisnova-volani-v-ceske-republice>
- [41] *Statistická ročenka za rok 2008 – 2013* [online]. Hasičský záchranný sbor ČR [cit. 2014-04-10], Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>
- [42] *Statistická ročenka za rok 2008 – 2013* [online]. HZS Královéhradeckého kraje [cit. 2014-04-10], Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/menu-informacni-servis-statistika-statisticke-rocenky.aspx>
- [43] Volání tísňové linky. *ZDrSEM* [online]. 17. 2. 2014 [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: http://metodika.zdrsem.cz/index.php?title=Vol%C3%A1n%C3%AD_t%C3%ADs%C5%88ov%C3%A9_linky
- [44] Zákon 239/2000 Sb. o Integrovaném záchranném systému. In: <http://storage.pozary.cz/2012/08/uz4f0c8060a57f0/obr5033774e6cd4b.pdf>. 2000. Dostupné z: <http://storage.pozary.cz/2012/08/uz4f0c8060a57f0/obr5033774e6cd4b.pdf>
- [45] Zařízení civilní ochrany. *Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje* [online]. 23. 12. 2008 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.hzsmk.cz/index.php?a=cat.50>

- [46] KUBANOVÁ, Jana a Bohdan LINDA. *Kritické hodnoty a kvantily vybraných rozdělení pravděpodobností*. Vyd. 3. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2010, 53 s. ISBN 978-80-7395-326-3.